

VERZEKERINGEN

gekoppeld aan het
KREDIET

bij de N.V.

Centrale Hypotheek- & Verzekeringskas

onderneming beheerst door K.B. 42 van 15 december 1934

GULDENVLIESLAAN, 83, BRUSSEL

Beleggingen op hypotheek **zonder voorheffing**

Snel, trouw en goed

bediend bij de

GROENINGHE DRUKKERIJ

Budastraat, 56, KORTRIJK — Tel. (056) 240.77

Boeken en tijdschriften, precisiewerk, kleurendruk,
mechanische boekbinderij, alle handelsdrukwerk.

*

Wie er eens kwam, komt er nog!

Mededelingenblad van het

V.V.A.

(Voorheen A.V.O.H.V.)

Inhoud

De nationale betoging te Antwerpen ; oproep
van het V.V.A.

Het nieuwe programma van het V.A.K.B.T.

De Belgisch-Nederlandse culturele samenwer-
king in de toekomst
Z. Exc. J. Kuypers en Mr. H.J. Reinink

Doel en opzet van de Nederlandse Congressen

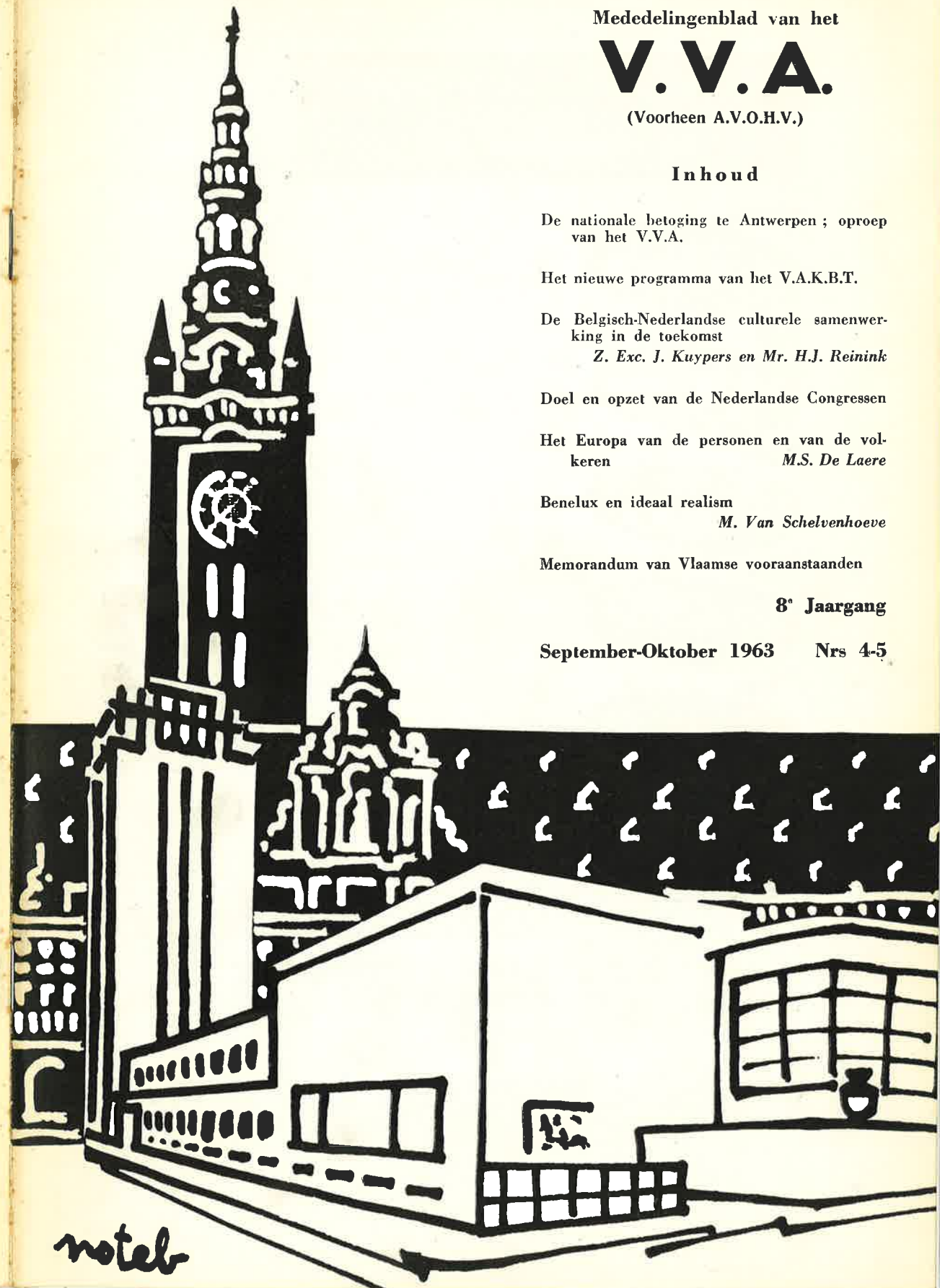
Het Europa van de personen en van de vol-
keren
M.S. De Laere

Benelux en ideaal realism
M. Van Schelvenhoeve

Memorandum van Vlaamse vooraanstaanden

8e Jaargang

September-Oktober 1963 Nrs 4-5

**ZUIGELINGEN-EN DIEETVOEDING
VAN EIGEN BODEM
HOOGSTE KWALITEIT**

gracilac

volle gezuurde melk
voor zuigelingen

premalac

half-afgeroomde
gezuurde melk
voor zuigelingen

Diédex

voedingsuiker

annalac

zoutloze half-vette melk

desal

zoutloze melk voor
toekomstige moeders

plenolac

volle melk

**DIADAL N.V. NOSTA
OPWIJK**

MEEST MODERNE EN WETENSCHAPPELIJKE DIEETVOEDING

J. Plet

MEDEDELINGENBLAD

VAN HET

VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI

REDAKTIESEKRETARIS : M. Reynders, Vlamingenstraat, 130, Leuven (Tel. 016.238.97)

BEHEER : Sekr. v/h V.V.A., E. Jacquainlaan, 126, BRUSSEL (Tel. 02-18.68.20; P.R. 42.92.38)

**De Nationale Betoging te Antwerpen
op 10 november 1963**

**Voor grondige politieke en economische
struktuurhervormingen**

Oproep van het Verbond der Vlaamse Academics

Overwegende dat omtrent de vaststelling van een datum voor een eerstvolgende Vlaamse betoging tegen het van ouds bekrompen anti-Vlaams Belgisch beleid, taktisch beschouwd, verschillende opvattingen konden worden geuit;

dat het Vlaams Aktiekomitee voor Brussel en Taalgrens besloten heeft op 10 november aanstaande, onder vorm van een betoging te Antwerpen een nieuwe waarschuwing te richten tot alle gezagdragers in de Staat België;

dat de herhaling van een gelijkaardige Vlaamse reaktie, zo nodig op een ruimer schaal, zich als vanzelf later opnieuw zal opdringen wanneer aan de vlaamse rechtseisen niet zal worden voldaan;

dat het politieke doel van de aanstaande betoging te Antwerpen, zoals het omschreven werd in het nieuw programma van het V.A.K.B.T. dd. 12-9-63, o.m. de hervorming van de unitaire Belgische staat voorziet tot een staatsinrichting, waarin de naar recht en billijkheid afgebakende Nederlandse, Franse en Duitse kultuurgebieden met eigen gezagsorganen zullen voorzien worden om de eigen volksbelangen te behartigen;

dat, buiten deze drie landsgedeelten, de oprichting van een beperkt Rijksgedebied Brussel voorzien wordt als een landsdeel waar de Nederlandstalige en Franstalige bevolking, op grond van een persoonlijk statuut, tot een eigen kulturele ontplooiing kan komen;

dat deze voorstellen tot strukturele staatsvorming overeenstemmen met de sedert 1949 aanvaarde standregels van het Verbond der Vlaamse Academics en met het in 1960 goedgekeurde standpunt van het V.V.A. inzake de oplossing van het vraagstuk der taalgrens in België en van de taaltoestand in de Brusselse agglomeratie;

dat deze strukturele hervormingen alle vernedering of minorisatie van elke volksge-meenschap kunnen en moeten weren, zonder dat een ondemokratische « grendel grond-wet » en/of een « paritaire senaat » een versteend unitair concept kunstmatig moeten in stand houden;

Op grond van deze beschouwingen beslist de Centrale Raad van het V.V.A., in vergadering bijeengekomen op 26 oktober 1963, zijn leden op te roepen voor de betoging van 10 november aanstaande te Antwerpen en richt de Centrale Raad een oproep tot geheel het Vlaamse volk om het aan te zetten de inzichten te delen die de aanstaande betoging zullen bezielen.

Het nieuw programma van het Vlaams Aktiekomitee voor Brussel en Taalgrens

De inzet van de Vlaamse Beweging in de nabije toekomst, gekoncretiseerd in het eisenprogramma van de aanstaande Betoging te Antwerpen, is het aanpassen van de structuur van dit land aan de evolutie, die zich sedert 1830 heeft voorgedaan. Die evolutie heeft België gemaakt van een land waar de politiek-mondige bovenlaag dezelfde kultuuraffiniteiten bezat rond een Franse bourgeois-eenheidskultuur, tot een land waar drie anders georiënteerde volksgroepen elk met eigen kultuuruitbouw geordend naast elkaar wensen te leven.

Dit moet het oogmerk zijn van de grondwetsherziening. Deze belangrijke politieke maatregel mag niet misbruikt worden om de volkomen voorbijgestreefde structuren te redden of om de voorrechten van de Franstaligen te vrijwaren of te versterken. Evenmin mag zij de opgang van de Vlaamse gemeenschap afremmen. Zij moet ertoe strekken aan dit land een volledig vernieuwd en modern uitzicht te verlenen.

I

Daarom moet eerst en vooral het kultuurgebied van deze volksgemeenschappen naar recht en billijkheid afgebakend worden. Dit betekent dat het Nederlandse, Franse en Duitse kultuurgebied in België klaar moeten omschreven worden en vrijgemaakt van elke erfdiensbaarheid ten voordele van individuen uit andere taalgemeenschappen en dat de regelen geformuleerd worden voor het samenleven van Nederlandstaligen en Franstaligen op het grondgebied van de rijkshoofdstad Brussel.

1. — In dit perspectief moeten de thans bestaande faciliteiten en uitzonderingsmaatregelen afgeschaft worden: a) te Ronse, in de Voerstreek en zoveel mogelijk langs de ganse taalgrens; b) te Leuven, Leopoldsburg, Oostende, Mol en overal elders in het Vlaamse land; c) in de zes randgemeenten.

Om de regeling voor deze zes en de andere Brusselse randgemeenten kracht bij te zetten en werkelijk te maken moet het volledig autonome (en dus niet alleen administratieve) arrondissement Halle-Vilvoorde worden opgericht, dat alle gemeenten van het vroegere arrondissement Brussel omvat behalve de 19 tweetalige gemeenten van de Brusselse agglomeratie.

Verder moet voor de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven een rijksdienst voor grondbeheer en ruimtelijke ordening opgericht worden, die de volledige bevoegdheid bezit de ruimte rond de hoofdstad Brussel naar moderne urbanistische maatstaven te ordenen.

2. — In dit perspectief moeten de gebieden, die in de verwarring van de eerste grensafbakening ten onrechte in het Franse taalgebied terecht kwamen, terug aan het Nederlandse kultuurgebied toegewezen worden: a) Edingen, Mark en omgeving; b) Houtem en een reeks gehuchten op de Westvlaamse taalgrens; c) kleinere gebieden langs de verdere taalgrens.

3. — Het homogene Duitse taalgebied moet wettelijk worden omschreven en dient als zelfstandig Duitstalig landsdeel hetzelfde bestuurlijk taalregime te krijgen als het Nederlandse en het Franse.

4. — Voor de Platdietse streek moet een taalstatuut worden uitgewerkt dat aan dit gebied een kulturele bovenbouw verzekert in aansluiting bij de niet-romaanse Platdietse streektaal.

5. — Het rijksgebied Brussel moet worden opgericht als een gebied waar de Nederlandstalige en Franstalige bevolking, op grond van een persoonlijk statuut, tot een eigen kulturele ontplooiing kunnen komen.

II

Daarbij aansluitend moeten alle administratieve, gerechtelijke en politieke ambtsgebieden aangepast worden aan deze geografische indeling van België in vier taalgebieden: het Nederlandse, het Franse, het Duitse en het gebied waar de Nederlandse en Franse kultuur gelijkgerechtigd samen bestaan: het rijksgebied Brussel.

Van groot belang is in dit verband ook de herstructurering van de provincie Brabant en verder de aanpassing van de ambtsgebieden voor technische diensten zoals belastingen, spoorwegen, regie van telegraaf en telefoon, gas- en elektriciteitsbedeling, huisvesting, enz.

III

De homogeniteit van deze aldus vastgestelde taal- en kultuurgebieden, die het logisch gevolg is van de politieke democratie, moet verder worden uitgebouwd in een werkelijke economische democratie, waardoor het economisch leven in dienst of onder controle van de gemeenschap wordt gebracht. Door deze democratische leiding zal de volkstaal vanzelfsprekend de omgangstaal worden van alle takken van het bedrijfsleven, de handel en de financiële wereld.

IV

Aan deze meerledige samenstelling van het land moet ook de politieke structuur aangepast worden.

1. — Door het instellen van een werkelijke kulturele autonomie voor de Nederlandse, Franse en Duitse kulturgemeenschappen, die alle domeinen van onderwijs en kultuur bestrijkt. Samen met deze autonomie moeten voor het ganse land objectieve criteria vastgelegd worden, die beletten dat politieke, filozofische of religieuze minderheidsgroepen uit het kulturele leven geweerd worden.

2. — Door een diepgaande funktionele decentralisatie van de rijkadministratie.

3. — Door het verlenen van een ruime bevoegdheid en autonomie aan de Vlaamse en Waalse volksgemeenschappen, o.m. op het vlak van gezinspolitiek, volksgezondheid, binnenlandse zaken, rechterlijke inrichting en benoeming der magistraten, regionale sociaal-economische politiek en de daarmee verbonden problemen van de landbouw en de openbare werken.

4. — Bij deze vorm van autonomie moet de beslissingsmacht berusten bij op democratische wijze aangestelde werkelijke vertegenwoordigende organen van de Vlaamse en Waalse gemeenschappen.

5. — Het rijksgebied Brussel, dat beperkt blijft tot het grondgebied van de 19 gemeenten van de huidige agglomeratie, is op wetgevend, uitvoerend en rechterlijk vlak afhankelijk van het centraal Belgisch gezag. De huidige gemeentelijke en provinciale bevoegdheden worden toevertrouwd aan eigen bestuursorganen, die op paritaire wijze door Nederlandssprekenden en Franssprekenden worden samengesteld. In het rijksgebied Brussel worden twee personele kiesarrondissementen opgericht, die respectievelijk de Nederlandstaligen en de Franstaligen bevatten.

Deze hervormingen van de politieke structuur van het land sluiten het behoud van een stevig centraal gezag in. Dit gezag bepaalt de gemeenschappelijke Belgische politiek op alle domeinen waar de belangen van Vlamingen en Walen samen moeten behartigd worden: buitenlandse zaken, landsverdediging, munt, algemene economische politiek en wetgeving, sociaal beleid, arbeidswetgeving, communicatiemiddelen enz.

V

Daar alle Vlamingen het recht hebben bij de aanstaande grondwetsherziening vertegenwoordigd te zijn in het Parlement wordt vooraf de democratische eis gesteld tot aanpassing, zonder enige voorafgaande voorwaarde of tegenprestatie, van het aantal vertegenwoordigers in Kamer en Senaat aan de werkelijke bevolkingscijfers in ieder arrondissement.

Het principe van de evenredige vertegenwoordiging geldt trouwens ook in elke federale structuur voor de belangrijkste kamer van de volksvertegenwoordigers waarin het ganse land op directe wijze afgevaardigd is.

De Belgisch-Nederlandse culturele samenwerking in de toekomst

Nota opgesteld door Z. Exc. J. Kuypers en Mr. H.J. Reinink,
voorzitter van de Belgisch-Nederlandse gemengde commissie en
die in de vorm van een officieel advies aan de regeringen van
België en Nederland is aangeboden.

Inleiding

De innerlijke kracht van de Nederlandse beschaving zal bepalend zijn voor de bijdrage, die zij kan leveren aan de voortschrijdende integratie van Europa en van de wereld, alsmede van de plaats, die zij in Europa en in de wereld van morgen zal innemen. Dit, afgezien van het aandeel dat zij kan hebben in de versterking van de Europese cultuur als zodanig.

Twee regeringen, de Belgische en de Nederlandse, dragen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de Nederlandse beschaving. Een gezamenlijke inspanning van beide landen zal meer kunnen bereiken dan een gescheiden optreden.

Deze overwegingen hebben de gemengde commissie, die belast is met de uitvoering van het Nederlands-Belgisch cultureel verdrag, voor ogen gestaan bij een bezinning op de vraag, welke doeleinden aan de culturele samenwerking tussen de beide landen in de naaste toekomst dienen te worden gesteld en welke middelen tot het bereiken van die doeleinden moeten worden aangewend.

Bij haar beschouwingen over de doeleinden is de commissie uitgegaan van het dubbele feit dat enerzijds België en Nederland twee, weliswaar nauwverwante, economisch samengesmolten en politiek verbonden, maar niettemin soevereine staten zijn die elk hun eigen, óók culturele, persoonlijkheid bezitten en dat anderzijds een aanzienlijk deel van het Belgische volk mededragers is van de beschaving die aan het Nederlandse volk gestalte geeft. Vandaar dat de ontwikkeling van de Nederlandse beschaving evenzeer een taak is van de Belgische regering als van de Nederlandse, zij het dat de eerste bovendien een soortgelijke taak heeft ten opzichte van de Franse cultuur. Deze dubbele verantwoordelijkheid van de Belgische regering heeft de samenstellers van dit rapport steeds helder voor ogen gestaan, maar de aard van de hierna volgende beschouwingen brengt mede, dat daarbij de nadruk is gelegd op de verantwoordelijkheid, die de Belgische regering heeft voor de Nederlandse cultuur.

De culturele samenwerking tussen beide landen houdt op de eerste plaats in, dat het ene land desgevraagd het andere helpt bij het harmonisch opbouwen van de eigen culturele persoonlijkheid. Uit hoofde van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de Nederlandse beschaving, houdt zij bovendien in het scheppen van een klimaat waarin deze beschaving, ongehinderd door staatsgrenzen, gemeenschappelijke structuren en organen kan opbouwen, die tegelijkertijd de uitbeelding van haar eenheid en instrumenten van haar ontwikkeling zijn. Zij houdt tenslotte in, dat beide landen, overtuigd van het feit, dat de Nederlandse cultuur een vruchtbaar bestanddeel is van de beschaving van Europa en, dus, van de wereld, hun kracht samenvoegen c.q. verenigen om deze beschaving ook in het Europa en in de wereld van morgen de haar eigen taak te doen vervullen.

Van deze drie aspecten van de culturele samenwerking is het eerste, d.w.z. de samenwerking tussen de landen als zodanig, tot nu toe bij de uitvoering van het cultureel verdrag het beste tot zijn recht gekomen, zij het dat ook op dit gebied, zoals zal worden aangegeven, nog aanmerkelijke verbeteringen kunnen worden aangebracht. Met de ontwikkeling van gemeenschappelijke structuren en organen is nog slechts een begin gemaakt, terwijl van een gezamenlijk optreden

naar buiten nog nauwelijks gesproken kan worden. In dit rapport besteedt de commissie dan ook voornamelijk aandacht aan de twee laatste aspecten.

Bij haar beschrijving van de middelen om de aldus omschreven doeleinden te bereiken, heeft de commissie een dankbaar gebruik gemaakt van de ervaring, die zij bij de uitvoering van haar taak in de afgelopen vijftien jaar heeft opgedaan.

De samenwerking tussen de landen

De harmonische opbouw van de eigen culturele persoonlijkheid is een primaire taak van elke regering afzonderlijk.

Het past niet in het bestek van deze nota om deze taak nader te analyseren. Volstaan moge worden met haar aan te duiden als de plicht van elke regering om de gezamenlijke componenten van de eigen beschaving zo goed mogelijk gelegenheid tot ontwikkeling te geven.

De kunst, de wetenschap, de volkscultuur moeten worden bevorderd met alle middelen die zich hiertoe lenen en die een vrije ontwikkeling van de cultuur verzekeren. Het resultaat van een dergelijke politiek zal zijn het ontstaan van een groter vertrouwen in de kracht van de eigen beschaving. De commissie is van oordeel, dat dit probleem in beide landen de niet aflatende aandacht verdient zowel van de overheid als van het particuliere organisatieleven. De regeringen van België en Nederland kunnen elkaar bij de uitvoering van deze taak helpen. Dit is één belangrijk aspect van de culturele samenwerking, waartoe bij de totstandkoming van het cultureel verdrag in 1946 besloten werd. Het grootste gedeelte van de activiteiten die in het kader van dit verdrag zijn uitgevoerd, en waarover elders (b.v. in de jaarlijkse verslagen aan de Interparlementaire Benelux Raad) uitvoerig is gerapporteerd, zijn in dit perspectief ondernomen.

Niettemin is de commissie van oordeel, dat aan de culturele tegenwoordigheid van het ene land in het andere nog veel ontbreekt. De commissie vraagt zich af of in enkele belangrijke centra van België en van Nederland niet op veel intensievere wijze dan tot nu toe culturele manifestaties van het andere land zouden dienen te worden georganiseerd. Hierbij wordt niet in de eerste plaats gedacht aan grootse tentoonstellingen en belangrijke toneelevenementen, maar aan het scheppen van de technische mogelijkheden (b.v. in instituten of centra) voor het optreden van persoonlijkheden die, hetzij op het gebied van de wetenschappen of de kunsten, aan belangstellenden uit het andere land iets te brengen hebben; of voor het organiseren van minder omvangrijke tentoonstellingen, kamermuziekavonden, filmavonden e.d.

Aangezien het hier gaat om het bekend maken van de culturele persoonlijkheid van België aan de Nederlanders en om het kweken van kennis van de Nederlandse cultuur bij de samenstellende delen van het Belgische volk, kan bij deze manifestaties al naar gelang de persoon van de spreker of de plaats waar de bijeenkomst wordt gehouden, de Nederlandse maar ook de Franse taal worden gebruikt.

De samenwerking tussen beide landen zou ook in het onderwijs nog aanzienlijk verrijkt kunnen worden. Met het oog hierop heeft, op voordracht van de commissie van beide regeringen opdracht gekregen een vergelijkend onderzoek te ondernemen van de onderwijsstelsels in beide landen, na te gaan welke verschillen daarin de onderlinge uitwisseling van leerlingen en leerkrachten alsmede de samenwerking van deze laatste belemmeren en tevens maatregelen voor te stellen, waardoor deze belemmeringen kunnen worden opgeheven.

Ook de culturele samenwerking tussen de drie landen, die samen de Benelux vormen, is in haar aard een steun, die de drie landen elkander geven op het gebied van het onderwijs, de kunsten en de wetenschappen, een steun die tot voornaamste doel heeft het scheppen van een gunstig klimaat voor een verdere

ontwikkeling van de Economische Unie, die de drie landen hebben aangegaan. Gehoor gevend aan de suggesties op dit terrein van de Interparlementaire Benelux Raad hebben de drie regeringen de commissies, die belast zijn met de uitvoering van de tussen België, Luxemburg en Nederland bestaande culturele verdragen, opgedragen na te gaan welke culturele activiteiten door de drie landen gezamenlijk ondernomen kunnen worden. Aan enkele uit deze bestudering naar voren gekomen plannen wordt reeds een begin van uitvoering gegeven (de gezamenlijke bewerking op publikatie van geschiedkundig bronnenmateriaal, Benelux componistendagen, samenwerking in bredere gemeenschappen zoals de Raad van Europa, de Unesco e.a.) ; andere suggesties worden nog nader bestudeerd (gemeenschappelijke actie om het Benelux-begrip gestalte te geven in schoolboeken, vooral voor aardrijkskunde en geschiedenis ; zomercursussen over een Benelux-onderwerp, die om de beurt in elk van de drie landen worden gehouden ; Benelux-wandkaarten e.a.). Op dit terrein is ook een brede taak weggelegd voor de in de drie landen bestaande Benelux-comité's.

Culturele integratie van het Nederlandse taalgebied

De culturele samenwerking tussen de verschillende landen, al dan niet geformaliseerd in een cultureel verdrag, bestaat uit een min of meer gevarieerde reeks van « uitwisselingen » van personen, zaken of manifestaties op cultureel gebied ; in enkele gevallen besluiten de landen tot het bij elkaar voegen van elkanders krachten om een nauwkeurig omschreven en meestal in de tijd beperkt doel te bereiken.

Een helder besef van de eenheid van de Nederlandse cultuur in Nederland en in België doet inzien dat hier, in de strikte zin van het woord, niet gesproken moet worden van « uitwisseling », aangezien er geen twee culturele identiteiten in het geding zijn, maar dat het eigenlijk gaat om een voortdurend en onophoudelijk elkaar beïnvloeden, een wezenlijk met elkaar samen zijn en samen gaan. Dit besef heeft niet altijd in brede kring bestaan. De staatkundige scheiding heeft in vroegere jaren de culturele eenheid overvleugeld. Niet alleen heeft de hieruit voortvloeiende gescheiden maatschappelijke vormgeving van het culturele leven aan beide zijden van de grens geleid tot uit elkaar lopende structuren, maar zelfs zijn de aard en de graad van de ontwikkeling in beide delen zo verschillend geweest, dat de wezenlijke eenheid van hun cultuur op de achtergrond is geraakt en dat men de contacten tussen beide is gaan beschouwen als « uitwisselingen » tussen twee afzonderlijke eenheden. Het nauwe samengaan van België en Nederland op elk gebied van de maatschappelijke activiteit, heeft naar het gevoel van de samenstellers van dit rapport, een klimaat geschapen, waarin de overheden van beide landen, alsmede het particulier initiatief, zonder schade te doen aan de dubbele staatkundige zelfstandigheid, van harte kunnen medewerken aan de weder totstandkoming van de culturele eenheid binnen het Nederlandse taalgebied.

Aan de hand van enkele karakteristieke voorbeelden moge worden aangegeven op welke wijze de culturele integratie in de praktijk tot uitdrukking gebracht en bevorderd zou kunnen worden.

In de afgelopen vijftien jaar hebben meer dan tweeduizend Belgische leerkrachten bij het lager en middelbaar onderwijs deelgenomen aan de zomercursussen die, onder auspiciën van het Belgisch-Nederlands cultureel verdrag, elk jaar in Amsterdam worden gehouden ; een eveneens aanzienlijk aantal Nederlandse leerkrachten heeft deelgenomen aan soortgelijke cursussen in België ; in dezelfde periode hebben vele honderden studenten van het ene land met een regeringsbeurs in het andere land gestudeerd ; ongeveer driehonderd hoogleraren hebben, eveneens met overheidssteun, voor perioden van acht à tien dagen college gegeven aan universiteiten in het andere land. Dit alles is nuttig en moet worden voortgezet.

Men zou echter eerst terecht van bevordering van de culturele integratie kunnen spreken, indien b.v. leerkrachten uit het gehele Nederlandse taalgebied onder gelijke voorwaarden in alle scholen van dat taalgebied zouden kunnen worden aangesteld, indien de studietoelagen die elk van beide regeringen aan ingezetenen van het eigen land geeft, ook bestemd zouden kunnen worden voor studie in het andere deel van het taalgebied, indien studenten uit beide landen zonder verdere formaliteiten aan alle Nederlandstalige universiteiten en andere onderwijsinstellingen zouden kunnen studeren en examens afleggen, of ook, indien er een onbelemmerd en voortdurend wetenschappelijk samengaan bestond van hoogleraren en wetenschappelijke werkers van deze instellingen. Een rechtstreeks gevolg van de integratie op dit gebied zou moeten zijn een algemene geldigheid van alle in Nederland en België bestaande diploma's met gelijke vestigingsrechten, niet alleen in het onderwijs, maar geleidelijk aan in alle beroepen. Institutionaliserings van de culturele integratie op dit gebied betekent het oprichten van instituten en laboratoria voor gezamenlijk wetenschappelijk onderzoek, het in het leven roepen van verenigingen, instellingen en academies, waarvan Nederlanders en Vlamingen zonder onderscheid lid zijn.

De algemene conferentie der Nederlandse letteren, die in 1962 voor de twaalfde maal zal worden gehouden, is in wezen reeds een zekere institutionalisering van de culturele integratie op het gebied van de letteren.

In de verschillende secties van de conferentie, nl. voor letterkunde, voor toneel, voor uitgeverij en boekhandel, voor bibliotheekwezen en voor radio en televisie beraden Noord- en Zuid-Nederlanders zich regelmatig op gezamenlijke belangen en activiteiten.

Ook hier zou echter, naar het gevoel van de samenstellers van dit rapport, de integratie doelbewuster kunnen worden nagestreefd, terwijl de pogingen niet beperkt mogen blijven tot het terrein der letteren.

De Nederlandstalige toneelgezelschappen zouden een optreden in het andere land als een normaal onderdeel van hun programma moeten beschouwen ; hetzelfde zou het geval moeten zijn voor orkesten, koren en andere ensembles. Een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse inspanning bij de productie van films zou ongetwijfeld het artistiek en technisch potentieel aanzienlijk versterken. Literaire en andere tijdschriften zouden meer en meer uiting moeten geven aan — en haar redacties meer en meer uitdrukking moeten zijn van — de eenheid van de Nederlandse cultuur.

Het streven naar culturele integratie is ook naar voren gekomen in de kortelings gehouden bijeenkomst van het Belgisch Instituut voor Radio en Televisie, Nederlandse uitzendingen, en de Nederlandse Radio Unie, de Nederlandse Televisie Stichting en de Wereldomroep. Hierbij werden plannen besproken om te komen tot een Nederlandstalige radiogemeenschap, zoals deze voor het Franse taalgebied reeds is gerealiseerd in de Communauté radiophonie des pays de langue française.

Tevens wordt gestreefd naar een verdere uitwisseling van relayering van televisieprogramma's van beide landen en naar het maken van koprodukties. Dat ook de pers in dit proces een belangrijke rol te spelen heeft behoeft geen nader betoog. De goede gewoonte van enkele bladen om in hun culturele rubrieken een gelijke aandacht te schenken aan manifestaties van Nederlandse cultuur in beide landen is zeker nog voor navolging vatbaar. Naar gelang de gemeenschappen tot elkaar groeien, zou deze aandacht voor elkaar ook in de algemene berichtgeving meer tot uiting kunnen komen. De ontmoetingen tussen Nederlandstalige journalisten uit beide landen, die in het verleden een enkele keer hebben plaatsgevonden, zouden kunnen worden ontwikkeld tot regelmatige bijeenkomsten en wellicht aanleiding kunnen geven tot de oprichting van een permanent contactorgaan, zoals dat op letterkundig terrein verwezenlijkt is in de algemene conferentie der Nederlandse letteren.

Tenslotte, de doelbewuste integratie op het gehele gebied der kunsten zou reeds dienen te beginnen bij de opleidingen in de academies, de toneelscholen, de conservatoria, enz.

Een wezenlijke voorwaarde voor het slagen van de culturele integratie — het vloeit al voort uit het bovenstaande — is, dat het samengaan niet beperkt blijft tot een kleine groep van wetenschapsmensen, leerkrachten en kunstenaars; zij dient te steunen op een krachtige in brede lagen levende volkscultuur. Een nauwe samenwerking tussen, op den duur een interpenetratie van de Nederlandse en Vlaamse organisaties op het gebied van de volksontwikkeling is van uitzonderlijk belang. Het volksontwikkelingswerk heeft, mede dank zij talrijke particuliere initiatieven, een zeer goede graad van ontwikkeling bereikt.

De Belgisch-Nederlandse conferenties voor volksopvoeding en het onlangs, op initiatief van het Algemeen Nederlands Verbond, gehouden 35ste Nederlandse Congres hebben aangetoond, dat zowel in particuliere kring als bij de betrokken overheden de dringende wens bestaat om de contacten, die tot nu toe incidenteel waren, te verbreden en doelbewuster te ontwikkelen. Ook hier is de wens tot integratie en institutionalisatie van de samenwerking verschillende malen uitgesproken.

Deze integratie kan zich uiten in het ook van regeringswege zonder onderscheid voor Noord- en Zuid-Nederlanders mogelijk maken van deelneming aan elkanders vormingscentra en vormingscursussen; in het gezamenlijk bestuderen van vraagstukken van opleiding en methodiek; in de gezamenlijke opleiding van kader voor de volksontwikkelingsinstituten; in de bevordering van wederzijdse deelname aan culturele manifestaties op het terrein van de amateuristische kunstbeoefening e.a. Een zeer bijzondere invloed op de ontwikkeling van een gemeenschappelijke volkstaal en volkscultuur heeft uiteraard het bibliotheekwezen.

Tenslotte zij, ook in dit opzicht, gewezen op de nauwelijks te overschatten rol, welke radio en televisie bij deze verbreding van het integratieproces kunnen spelen. Het terrein der volksontwikkeling is zo gevarieerd en tegelijkertijd zo belangrijk voor een wezenlijke integratie van Nederland en Vlaanderen, dat de vraag onderzocht zou dienen te worden of de oprichting van een gemeenschappelijk orgaan op dit gebied niet wenselijk is.

De vergroting van de innerlijke kracht der Nederlandse cultuur, die het gevolg is van de aldus gegroeide culturele integratie, zal haar in staat stellen de haar toekomstige plaats in te nemen in de groeiende Europese- en wereldgemeenschap.

Gemeenschappelijk optreden naar buiten

De Belgische en Nederlandse regeringen hebben in het verleden, elk van hun kant, ruim oog gehad voor de tegenwoordigheid van de Nederlandse beschaving in het buitenland. Nog weinig aandacht is besteed aan het feit dat veel grotere resultaten zouden kunnen worden verkregen uit een gezamenlijk, of op zijn minst gecoördineerd optreden; resultaten die belangrijker zullen zijn in mate, waarin voortgebouwd kan worden op een door de culturele integratie van Nederland en Vlaanderen aanzienlijk vergroot potentieel.

Een eerste deel van de gezamenlijke inspanningen van beide regeringen op dit gebied is de verspreiding van de kennis van de Nederlandse beschaving in het buitenland. In het licht van de pogingen tot steeds verdergaande eenwording, die in het huidige tijdsgewricht in de gehele wereld, maar vooral in Europa, plaatsvinden, tekent zich ook een ander na te streven doel af. Deze eenwording draagt immers in zich het gevaar van vervlakking en wil de Nederlandse beschaving haar onmisbare bijdrage blijven leveren aan de cultuur van Europa en van de wereld, dan zal zij haar eigen persoonlijkheid dienen te handhaven en

nauwlettend erop moeten toezien, dat de haar toekomstige plaats door de deelgenoten in deze ontwikkeling wordt erkend.

In het brede arsenaal van middelen, die aangewend kunnen worden om de kennis van de Nederlandse beschaving in het buitenland te vergroten, zijn er een aantal die zich bijzonder goed lenen voor een gezamenlijk Belgisch-Nederlands optreden.

Het « Eerste Colloquium van hoogleraren en lectoren in de Neerlandistiek aan buitenlandse universiteiten », dat in september 1961 op Belgisch initiatief in 's-Gravenhage werd gehouden, werd bijgewoond door 18 hoogleraren en lectoren, verbonden aan 16 universiteiten in 7 landen. Van 28 anderen uit 9 andere landen werden schriftelijke blijken van belangstelling voor de bijeenkomst ontvangen. Een in het weekblad « O.K.W.-Mededelingen » van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (n° 38 van 23 september 1961) gepubliceerde « Lijst van docenten in de Nederlandse taal en letterkunde aan universiteiten in het buitenland » (België niet in dat « buitenland » inbegrepen) vermeldt 88 namen en 17 landen.

De conclusies van het bovenbedoelde colloquium geven een indruk van de richting, waarin een gezamenlijk Nederlands-Belgische inspanning ter ondersteuning van het werk van deze leerkrachten zich zou kunnen bewegen: bevordering van de publikatie van in de verschillende landstalen geschreven grammatica's van de Nederlandse taal, bronnengids voor de studie van de Nederlandse taal, terbeschikkingstelling van op het gebied van de Neerlandistiek verschijnende proefschriften, terbeschikkingstelling van reizende tentoonstellingen van illustratie-materiaal op het gebied van de Nederlandse cultuur, uitbreiding van het aantal zomercursussen over de Nederlandse cultuur, ruimere beschikbaarstelling van boeken en tijdschriften, enz.

Naast het verlenen van deze materiële hulp rechtstreeks aan de Nederlandse leerstoelen en lectoraten in het buitenland, zouden de Nederlandse en Belgische regeringen, in gezamenlijk overleg, bepaalde stappen kunnen ondernemen bij buitenlandse instanties, regeringen of universitaire instellingen. Hierbij wordt gedacht aan de uitbreiding van het aantal plaatsen, waar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde gegeven wordt, alsmede aan de juridische status zowel van het onderwijzend personeel als van het vak Neerlandistiek. Er zou naar gestreefd dienen te worden, dat in elk van de landen van de Gemeenschappelijke Markt (Luxemburg uiteraard uitgezonderd) in tenminste vijf à zes universitaire instellingen de Nederlandse taal gedoceerd wordt en dat als volwaardig leervak, zowel filologisch als literair, met dienovereenkomstige examens.

De beide regeringen zouden ook systematisch dienen samen te gaan werken bij het voordragen van kandidaten voor de leerstoelen en lectoraten, althans wanneer hiervoor een Nederlander of een Belg in aanmerking komt. Op het gebied van het onderwijs moet voorts gedacht worden aan het gezamenlijk oprichten van scholen voor Nederlandssprekende gezinnen in het buitenland, aan het organiseren van mondelinge en schriftelijke cursussen in de Nederlandse taal e.a.

Nauw verband hiermee houdt het voor Nederlanders en Belgen gelijkelijk openstellen van in het buitenland bestaande bibliotheken en instituten, zoals b.v. de Acedemica Belgica en het Nederlands Historisch Instituut te Rome, het Belgisch Huis in Keulen, het Institut Néerlandais in Parijs, het Nederlands Archeologisch Instituut in Istanboel e.a. en het gezamenlijk oprichten van dergelijke instellingen waar zij niet bestaan. Deze instellingen zouden gelijkelijk voorzien dienen te worden van Nederlandse en Vlaamse boeken en tijdschriften. In de mate waarin de culturele integratie van Nederland en Vlaanderen voortschrijdt, zullen zij ook meer en meer de eenheid van de Nederlandse cultuur kunnen uitdragen. De Nederlands-Belgische samenwerking in instellingen als « De Stichting ter bevordering van de vertaling van Nederlands letterkundig

werk » en « Donemus/Cebodem » biedt reeds thans mogelijkheden voor een dergelijk gezamenlijk naar voren treden. Nagegaan zou dienen te worden of dit ook niet zou kunnen geschieden met een aantal andere tijdschriften en publicaties zoals b.v. Delta en het door de Nederlandse Stichting voor Universitaire Samenwerking reeds thans in vier vreemde talen uitgegeven tijdschrift over het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland; ook voor de radio, wellicht in het bijzonder voor de Wereldomroep is op dit terrein een belangrijke taak weggelegd.

Bij deze actie ter vergroting van de kennis van de Nederlandse beschaving in het buitenland moet actief gebruik gemaakt worden van de bijzondere banden, welke tussen Nederland en/of België met bepaalde landen en gebieden bestaan. Elk van deze gebieden verlangt een eigen benadering, waarbij het gemeenschappelijk optreden juist hierin kan bestaan dat een van beide partners meer op de voorgrond treedt dan de andere.

Om deze gezamenlijke activiteiten mogelijk te maken en ook om van de aldus geschapen mogelijkheden het volledige profijt te trekken is het niet voldoende dat de betrokken instanties in Nederland en België nauw samenwerken; eenzelfde samenwerking zal moeten bestaan tussen de officiële vertegenwoordiging in het buitenland. Doelbewuster dan in het verleden zullen deze moeten samenwerken bij het vervullen van de hierboven aangegeven taak. De ervaring wijst uit dat functionarissen, die met culturele zaken belast zijn, minstens zes à zeven jaar in eenzelfde land moeten kunnen werken.

De Europese Gemeenschappen, de Raad van Europa, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, en in wijder verband de Verenigde Naties en haar gespecialiseerde instellingen, waaronder in het bijzonder de Unesco, vormen een ander milieu waarin de Nederlandse beschaving moet worden uitgedragen. De gezamenlijke politiek van de beide regeringen dient daarbij bepaald te worden door de overtuiging, dat het belang van de internationale samenwerking zelf vereist, dat in haar activiteiten de verschillende nationale en regionale culturen tot blijvende ontplooiing geraken.

De eenheid van de Nederlandse beschaving moet ook in deze organen tot uiting worden gebracht door een gezamenlijk optreden van de beide regeringen. Hier toe is een geïnstitutionaliseerd overleg tussen de regeringen en haar permanente delegaties in deze organen een absolute voorwaarde.

Conclusie

De versterking van de innerlijke kracht van de Nederlandse beschaving, de culturele integratie van het Nederlandse taalgebied, de uitstraling van de Nederlandse cultuur in het buitenland en in organisaties van regionale en mondiale samenwerking vormen een zo belangrijk geheel van taken dat, naar het oordeel van de gemengde commissie ter uitvoering van het Nederlands-Belgisch cultureel verdrag, de oprichting van een gemeenschappelijk Belgisch-Nederlands orgaan — een Hoge Raad — voor de behartiging daarvan aanbevolen moet worden.

Dit orgaan zal door zijn samenstelling en zijn bevoegdheid tegelijkertijd een symbool moeten zijn van de eenheid van de Nederlandse beschaving en een uitdrukking van de wil om deze beschaving tot volle rijpheid te brengen en haar in staat te stellen een eigen bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de menselijke beschaving in Europa en de gehele wereld. Het zou initiatieven opwekken, mogelijkheden aangeven om de kracht en de eenheid van de Nederlandse cultuur te bevorderen of zijn naam verlenen aan belangrijke instellingen, manifestaties, publicaties e.d. die aan die kracht en eenheid uitdrukking geven.

De samenstellers van deze beschouwingen vertrouwen dat, indien de Belgische en Nederlandse regeringen tot de oprichting van een dergelijk gemeenschappelijk orgaan zouden besluiten, zij in beide landen de hoogste persoonlijkheden uit het maatschappelijke, het politieke, het wetenschappelijke en het culturele leven bereid zullen vinden daarin zitting te nemen.

Doel en opzet van de Nederlandse Congressen

Veel wordt er gesproken en geschreven over de Europese eenwording, over de Europese integratie. Vooral kleine landen als Nederland en België beseffen zeer goed de noodzaak om tot een bundeling van krachten te komen wil men in de « groter » wordende wereld niet in versneld tempo achterop geraken. Er zijn reeds vele vormen van Europese samenwerking, waarvan de Europese Economische Gemeenschap misschien wel het meest de aandacht trekt.

Een in dit « kleine » Europa gehouden enquête over de kennis van de Europese instellingen bracht aan het licht, dat in het algemeen de Nederlander het best is geïnformeerd over de Europese integratie. Men is er van overtuigd dat een nauwe samenwerking onontbeerlijk is.

Hoe merkwaardig het ook moge klinken, er bestaat een vorm van integratie welke veel minder bekend is, maar minstens even noodzakelijk! Bij het steeds meer en meer wegvallen van de grensbelemmeringen ontstaat een verheugend groeiend contact tussen mensen van beide zijden der staatsgrenzen. Over en weer worden culturele manifestaties gehouden, men leert elkaar kennen, men leert elkaar waarderen. Te weinig beseft men daarbij misschien nog, dat dit eigenlijk niets bijzonders is. In wezen is het, eindelijk, een langzaam herstel van een oude natuurlijke toestand. In vroeger tijden en in vele gevallen beslist nog niet zo lang geleden, bestond er toch geen scherpe scheiding door een staatsgrens. Deze grenzen zijn maar al te vaak om louter politieke of militaire redenen juist ontstaan op plaatsen waar zij bevolkingsgroepen met eenzelfde taal of dialect en cultuur radicaal halveerden. Zo ook de Nederlandse grenzen. Bestaat er niet een grote verwantschap tussen Groningen en het Duitse Oost-Friesland, tussen Trente en de Achterhoek enerzijds en het aangrenzende Duitse gebied anderzijds? Hetzelfde geldt voor Emmerik, Kleef en het gehele Limburgse grensgebied, om van de Belgisch-Duitse grens maar te zwijgen. Bij het langzaam maar zeker wegvallen van de grenzen door de Europese integratie ontdekt men weer elkaars verwantschap. Hierop bouwt men over de grenzen heen nieuwe banden op. In de toekomst zullen deze grenzen politiek even weinig meer te betekenen hebben als nu onze provinciegrenzen. Deze waren toch ook eens politiek onoverkomelijke barrières...?

Maar er schuilt ook een gevaar in deze « Entgrenzung der Grenzen ». De veel grotere culturele groepen Duits- en Franssprekenden zullen met hun veel groter cultureel potentieel en hun dikwijls hecht georganiseerde actieve buitenlandse cultuurpolitiek Nederland en België op ongekend grote schaal beïnvloeden. Daar is op zichzelf niets tegen. Integendeel. Het kennis nemen van andere talen en culturen kan zeer vruchtbaar zijn en dient zelfs in zekere zin het eigenbelang van kleine landen. Toch moet men door dit eigenbelang niet de ogen sluiten voor de weinig critische houding die bijvoorbeeld de gemiddelde Nederlander aan de dag legt ten opzichte van het eigene. De buitenlandse beïnvloeding is dikwijls te groot. Men denke slechts aan de taal en aan de merkwaardige « taal-faciliteiten » die Duitsers genieten aan de kust en in verschillende inkoopcentra! Ook het veelvuldig luisteren en kijken naar buitenlandse radio- en televisieuitzendingen laat niet na van invloed te zijn.

Nu zal de innerlijke kracht van de Nederlandse beschaving niet door negatieve maatregelen behoeft en bevorderd kunnen worden. Dus zeker geen herleving van oude grensfuncties bevorderen die met veel moeite eindelijk zijn overwonnen. Neen, de oplossing ligt juist in het verlengde van de afbraak van de grenzen!

Tot nu toe werd niet over onze Nederlands-Belgische grens gesproken. Doch hier ligt de oplossing. Meer dan de helft van de Belgische bevolking is Nederlandstalig en heeft als Zuidnederlands een cultuurpatroon vergelijkbaar met dat der Noordelijke Nederlanden. Indien op het culturele vlak een integratie van de Noordelijke (Nederland) met de Zuidelijke (Vlaanderen) Nederlanden (ook het woord « België » betekent « Nederland ») mogelijk zou zijn, kan de Nederlandse cultuur in zijn geheel zich geschraagd zien door ruim 17 miljoen Nederlandssprekenden. De taal toch is het expressiemiddel bij uitstek van een gemeenschap. Op economisch gebied bestaat er reeds een nauwe samenwerking der lage landen bij de zee : de Benelux. Maar zoals het economisch noodzakelijk geworden is naar buiten toe als een groter geheel samenwerkend op te treden, zo is het ook op cultureel terrein hoog tijd om alle krachten te bundelen en gezamenlijk naar buiten op te treden. Het klinkt misschien vreemd, maar alleen het feit al dat men in het buitenland het begrip « Vlaams » in plaats van « Nederlands » gebruikt voor Nederlandstalig België, kost België vooral in de publiciteitssector jaarlijks vele miljoenen en de Nederlandse taalgemeenschap enorm veel aanzien. Men verkeert in de mening dat « Vlaams » een andere taal is dan Nederlands ! En hoezeer heeft ook niet juist de Zuidnederlandse cultuur bijgedragen tot de algemeen Nederlandse cultuur. Men denke slechts aan de schilderkunst en de literatuur ! Tegenover het cultureel potentieel van rond 60 miljoen Westduisters en 50 miljoen Franssprekenden is de gezamenlijke kracht van 17 miljoen Nederlandstaligen beslist het minimum en het afzonderlijk optreden van 12 miljoen Noordnederlanders en 5 miljoen Vlamingen bepaald onvoldoende.

Maar niet alleen ten behoeve van een gezamenlijk optreden ter verspreiding van een juist inzicht in het buitenland van de Nederlandse cultuur in zijn geheel is een culturele integratie van Noord en Zuid noodzakelijk. Ook innerlijk dient men in het « groter » wordende Europa en bij de relativering der grenzen sterk te staan. Ter versteviging nu van deze culturele samenwerking en integratie der Nederlanden zijn zowel van de kant van de overheid als van particuliere zijde stappen ondernomen.

*

**

« De innerlijke kracht van de Nederlandse beschaving zal bepalend zijn voor de bijdrage, die zij kan leveren aan de voortschrijdende integratie van Europa en van de wereld, alsmede van de plaats, die zij in het Europa en in de wereld van morgen zal innemen. Dit afgezien van het aandeel dat zij kan hebben in de versterking van de Europese cultuur als zodanig ».

Aldus de aanhef van de Nota (1) namens de Belgisch-Nederlandse gemengde commissie door de beide voorzitters Z. Exc. J. Kuypers, Belgisch gevolmachtigde minister voor culturele betrekkingen met het buitenland en Mr. H.J. Reinink, directeur-generaal voor de kunsten en internationale betrekkingen van het ministerie van Opvoeding, Kunst en Wetenschappen, opgesteld en aan beide regeringen aangeboden.

Het is nu juist op het punt der culturele integratie, ook in de nota met verve genoemd, dat de Nederlandse Congressen contact met de werkelijkheid zoeken door Nederland en Vlaanderen dichter bij elkaar te brengen.

*

**

1) Bedoelde nota wordt volledig in dit nummer opgenomen blz. 4 : De Belgisch-Nederlandse culturele samenwerking in de toekomst.

Het eerste Nederlandse Congres vond plaats in 1849. De initiatiefnemers stelden zich met de inrichting van het congres tot doel de « eenheid in de werking der Noord- en Zuidnederlanders tot behoud van de gemeenschappelijke volkszin en van de gemeenschappelijke volkstaal » te bevorderen. Er werd gewezen op de noodzaak van nauwe betrekkingen op verschillende gebieden, doch in de praktijk werden de congressen in de loop der jaren in hoofdzaak taal- en letterkundige bijeenkomsten.

Sinds de jongste oorlog is er evenwel een intensieve samenwerking gegroeid op het overheidsvlak en eveneens op gespecialiseerde vakgebieden, maar een passend klankbord bij de brede publieke opinie is nog niet of in onvoldoende mate aanwezig. De noodzaak van een integratie, in de eerste plaats op cultureel gebied, van Nederland en Vlaanderen wordt echter steeds dringender geacht. Er zij slechts verwezen naar de woorden door Z. Exc. J. Kuypers, Belgisch gevolmachtigd minister voor de culturele betrekkingen met het buitenland, uitgesproken op het 35^e Nederlands Congres te Vlaardingen gehouden in 1961 : « Maar om in Europa niet cultureel gelijkgeschakeld te worden, moeten Nederland en Vlaams-België zo vlug mogelijk tot een culturele integratie komen. Het begrip toenadering of de bekende beeldspraak van de banden, die we aldoor nauwer toehalen, bevredigt ons niet langer. Met het oog op de gevaren van buitenaf en de verruimde mogelijkheden naar binnen, achten wij het hoog tijd om, met enige verbeelding, nieuwe institutionele vormen van samenwerking in het leven te roepen ».

In een moderne maatschappij bewegen de culturele activiteiten zich in een krachtveld tussen twee polen, enerzijds het overheidsbeleid en anderzijds het particulier initiatief. Er zijn de laatste jaren in speciale sectoren van het maatschappelijk leven initiatieven genomen, waarbij een goed samenspel tussen overheid en particulieren tot bijzonder belangrijke resultaten heeft geleid, met name in de sectoren van de letteren en van de volksoontwikkeling. In dezelfde geest, maar op een meer algemeen plan kunnen en moeten de Nederlandse Congressen een rol spelen. *Een dergelijke taak op het particuliere vlak kan niet het monopolie van één vereniging zijn, maar moet gedragen worden door een brede groep van representatieve verenigingen uit Noord en Zuid, die zich voor de uitstraling van de Nederlandse Cultuur in de meest ruime betekenis van het woord, verdienstelijk maken.*

In Europa gaat de economische integratie snel. Bij de daardoor zich ontwikkelende relativering van de Europese staten en hun grenzen moet de activering van de culturele gemeenschappen toenemen om zich te kunnen handhaven. Dit betekent voor de Nederlanden een culturele integratie tussen Noord en Zuid. De Congressen willen deze toenadering dienen en bevorderen, waarbij zij een tweeledige functie kunnen vervullen :

- a. het aan de orde stellen van algemene problemen, die het samengaan van Noord en Zuid betreffen ;
- b. het voor een breder publiek brengen van meer gedetailleerde vraagstukken op een bepaald gebied.

Naast de plaats voor behandeling van problemen, de culturele integratie der Nederlanden betreffend, willen de Nederlandse Congressen een regelmatig terugkerende grootse manifestatie met gezag zijn, zowel wat uiterlijk vertoon betreft als ten aanzien van de inhoud.

De Congressen willen op het particuliere vlak de neerslag vormen van wat in brede kringen wenselijk en mogelijk wordt geacht, mede op basis van de hierboven reeds genoemde nota. De leden van de Bestendige Commissie voor de Nederlandse Congressen, waarvan de samenstelling hierna volgt, beschouwen

unaniem de culturele integratie van Nederland en Vlaanderen als een noodzakelijkheid.

Algemeen Voorzitter : Prof. Dr. H. Brugmans, Rector van het Europa College te Brugge.

Leden : hier volgen de verenigingen en organisaties, met vermelding van hun vertegenwoordiger in de Bestendige Commissie :

Algemeen Nederlands Verbond	Dr. A.W. Willemsen.
Stichting Nationaal Overleg voor Gewestelijke Cultuur	Dr. W. Verkade.
Bond van Nederlandsche Volksuniversiteiten	N. Wijnen.
Nederlands Cultureel Contact	Mevrouw H.W. Boersma-Smit.
Vereniging van Volkshogescholen op Katholieke Grondslag	F. Erens.
Federatie van Katholieke centra voor Volksontwikkelingswerk	F. Erens.
Davidfonds	Mgr. Prof. Dr. A. Janssen.
Willems-Fonds	Prof. Dr. A. Verhulst.
August Vermeylenfonds	Achilles Mussche.
Kultuurraad voor Vlaanderen	Mr. P. Knapen.
Vlaamse Toeristenbond	Drs. J. van Overstraeten.
Vlaamse Automobilistenbond	Drs. J. van Overstraeten.
Verbond der Vlaamse Academics	Dr. med. K. Goddeeris.
Stichting Lodewijk de Raet	Dr. H.J. de Vos.
Genootschap « De Nederlanden in Europa »	Mr. W. Melis.
Nederlandse Jeugd Gemeenschap	Mevrouw H.W. Boersma-Smit.
Vereniging tot Stichting van Volkshogescholen	Dr. A.L.M. Knaapen.
Economische Raad voor Vlaanderen	Dr. jur. L. Claes.
Prof. F.J. Collin uit Leuven	

Uitvoerend Comité :

Dr. W. Verkade, voorzitter voor Noord-Nederland.
Dr. H.J. de Vos, voorzitter voor Zuid-Nederland.
Drs. J.L.M. Kits Nieuwenkamp, secretaris voor Noord-Nederland.
Mr. J. Fleerackers, secretaris voor Zuid-Nederland.
Drs. J.W. Coert, penningmeester.
Mr. W.L. Bicker Caarten, 's-Gravenhage.
Dr. A.W. Willemsen, Utrecht.

Secretariaat Noord-Nederland :

's-Gravenhage
Surinamestraat 28
Tel. 070 - 11.25.08.

Secretariaat Zuid-Nederland :

Antwerpen
Frankrijklei 107
Tel. 03 - 32.23.20.

Het Europa van de personen en van de volkeren

door M. S. De Laere

Deze titel komt voor in de brief van de kardinaal staatssecretaris Ameleto Giovanni Cicognani aan Alain Barrere, president van de Franse sociale studieweek, ter gelegenheid van de sociale studieweek gehouden te Straatsburg op 17 tot 22 juli 1962. Deze 49ste sociale week van Frankrijk had immers voor haar studieweek het thema uitgekozen : « *L'Europe des personnes et des peuples* ».

Nadat de kardinaal staatssecretaris de inrichters feliciteert om de keuze van de plaats voor deze 49ste sociale studieweek, de stad Straatsburg, « een aanlokkelijke stad en tevens haard van geestelijke, culturele, politieke en economische uitwisseling waardoor het de bevoorrechte viersprong van Europa wordt », deelt hij de vreugde en voldoening mede van Paus Johannes XXIII zowel omwille van deze 49ste sociale week met haar « zo nuttige en gewaardeerde lessen » zoals Paus Pius XI het reeds zegde alsook om dit belangrijk onderwerp. Een onderwerp dat de inrichters in het licht van de christelijke beginselen willen bestuderen.

I. EEN WERKELIJKHEID VAN IEDERE DAG

De hoger vernoemde brief noemt Europa een « werkelijkheid die iedere dag wordt opgebouwd », een werkelijkheid « ondanks de moeilijkheden en strijd-vragen, opgeworpen door de gerechtvaardigde discussies over de te bevorderen instellingen en de te scheppen structuren.

Paus Pius XII schreef reeds in zijn Kerstboodschap van 1953 : « Waarom nog langer aarzelen ? Het doel is duidelijk. De behoeften van de volkeren springen iedereen in het oog. Wie eerst zou vragen naar een waarborg voor het succes, zou men moeten antwoorden, dat het zeker een waagstuk is, maar noodzakelijk ; een waagstuk, maar aangepast aan de tegenwoordige moeilijkheden ; een redelijk waagstuk ».

Het uur is gekomen om de « volkeren » bij de opbouw van Europa te betrekken opdat een « vrije gemeenschap van vrije volkeren » zou tot stand komen, zó staat het in de inleiding van het handvest der Verenigde Naties. Tot nog toe werden de nationale parlementen van de aangesloten staten vertegenwoordigd in de Raad van Europa te Straatsburg. Men voorziet dat de eerste verkiezingen bij algemeen rechtstreeks stemrecht voor een « Europees parlement » in 1964 of 1965 zouden kunnen plaats hebben. Maar voor ons gaat het hier om de diepere zin en betekenis van dat alles.

Zij, die de miseries van de laatste wereldoorlog en van de na-oorlog meege-maakt hebben, weten maar al te goed welk een uitzonderlijke weldaad en genade de wereldvrede is. De wereldvrede die het resultaat is van de rechtvaardigheid en van de liefde en er bestaat geen liefde zonder eenheid en eensgezindheid. Het is juist die eenheid, die eenheid in verscheidenheid, die de jeugd van thans wil en mede met haar al degenen die zich verantwoordelijk voelen voor de toekomst. Beide aanzien die eenheid als noodzakelijk voor het behoud van de vrede. Met de geestdriftige hulp van de jeugd zijn allerlei werken ontstaan en werden velerlei initiatieven genomen na de tweede wereldoorlog om de nood van de mensen of om de mensen in nood te helpen.

Abbé Pierre uit Parijs bouwde woningen voor diegenen die geen dak boven hun hoofd meer hadden tengevolge van de verwoestingen van de oorlog. Zijn wekroep heeft de jeugd in het hart gegrepen : « Mijn rondreizen bestaan alleen maar in het wakker schudden van de gewetens der gelukkigen. Nu ik de ellende van de mensen met eigen ogen in Europa, Afrika, Zuid-Amerika en India heb gezien, geloof ik maar in één mogelijkheid : de naastenliefde. Daarom zou ik graag willen, dat overal groepen van jonge mensen ontstaan, die, door zich persoonlijk voor de hulp gedurende drie of vier jaar beschikbaar te stellen, de ellende in de wereld helpen verminderen. De mens kan noch onder slavernij van de ellende noch onder de slavernij van het bezit zijn weg vinden. Hij vindt zichzelf alleen door zich te verliezen. De kathedraal van de twintigste eeuw moet opgebouwd worden uit de talloze kleine offers van de gezinnen ».

De BOUWORDE van Pater Werenfried van Straeten bouwde scholen, kapellen en vooral huizen in het diasporagebied van Duitsland en in Kongo.

De EUROPABEWEGING is na deze tweede wereldoorlog ontstaan uit de behoefte van velen om in vriendschap en vrede de andere volkeren te leren kennen, te leren waarderen, nader bij elkaar te brengen en te verenigen.

Europa is het grote vaderland, het grote Vaderhuis met zijn vele kinderen en met zijn roemrijke, spirituele traditie. Volgens Chr. Dawson in « Understanding Europe » is Europa een gemeenschap van volkeren, die samen deel hebben aan een gemeenschappelijke geestelijke traditie ».

Maar daar is niet alleen de wereldvrede, daar is ook de vrede in het hart en het gemoed van de mensen zelf ; vrede onder de klassen en standen, verzoeningsgezindheid, verbroederingsgeest en solidariteit die de edelste gevoelens zijn van het christelijk gemoed. Deze verstandhouding onder de mensen en de klassen is maar mogelijk wanneer zij samen arbeiden aan een gemeenschappelijke taak en in een gemeenschappelijk vaderhuis. Een verenigd Europa in een verenigde wereld. Dat vaderhuis is ondermijnd en bedreigd door een wereldmaterialisme dat veel dieper in ons zelf zit dan dat wij het vermoeden. In zijn encyclopedisch « Ad Cathedram Petri » schreef paus Johannes XXIII : « God schiep de mensen niet als vijanden maar als broeders, broeders kennen elkaar met hun gaven en gebreken en zij zeggen elkaar met een vrij gemoed liefdevol de waarheid: Waarheid bevrijdt innerlijk en uiterlijk en behoedt tegen geweld ».

Sprekend over de sociale vrede zegt de paus : « Elk van de bestaande klassen mag haar rechten verdedigen op voorwaarde dat dit gebeurt zonder geweld, in wettelijkheid en in eerbied voor elkaar ». Hier staan wij voor een stuk Europese beschaving doordeesemd met een christelijke geest. De vrijheid en de eerbied voor de menselijke persoonlijkheid is een typisch Europees kenmerk dat wij, benevens de zin voor schoonheid en kunst, reeds erfd van de Grieken. De wettelijkheid danken wij aan de Romeinen met hun zin voor discipline en organisatie. Eerbied voor elkaar vindt in de kristelijke naastenliefde de hoogste bekroning omdat de beweegreden van ons handelen niet onszelf is maar de andere uit liefde tot God en uit liefde tot degene die Hij gezonden heeft Jezus Christus die zichzelf slachtofferde. Zo zien wij dat Europa niet alleen een huis van vrede is, waarheen de volkeren terugkeren na hun veten, hun ruzies en hun oorlogen, maar ook een leerschool, een vormingschool die haar beschaving, onafscheidbaar van het Christendom, heeft uitgedragen naar alle werelddelen. Deze beschaving, wanneer zij echt is, is menselijk en christelijk. Zij is menselijk omdat alleen de vrije onverknechte mens het echte instrument is van de sociale vooruitgang. De sociale vooruitgang is maar mogelijk indien de mens zelf meer mens wil worden in en door de anderen. Die schoonmenselijkheid vindt haar gaafste en zuiverste voorbeeld in Jezus Christus. Wij leven in de tijd van de techniek en meer en meer gaat die techniek alles beheersen. Onze ouders en groot-

ouders hebben de industriële revolutie beleefd. De huisarbeid werd vervangen door de fabrieksarbeid en langzaam aan kwam de grootindustrie op.

Op onze dagen zien wij dat de techniek en de mechaniek geweldig snel uitbreiden en gaan overheersen. In sommige grootwarenhuizen van Noord-Amerika, Canada, Engeland en Zweden vervangen robots een deel van het winkelfrouwepersoneel, in de mijnen van Noord-Amerika vervangen robots voor een groot deel de mijnwerkers, vóór een paar jaar was het cijfer van 750.000 mijnwerkers op 375.000 gedaald. Eerst werd de arbeider vervangen door de machien die hij toch weer maken moest, nu wordt een deel van de arbeiders zelf vervangen door elektrische machienen.

Van jaar tot jaar stijgt niet alleen het aantal auto's maar ook de kwaliteit in technisch opzicht verbetert, ieder auto-salon brengt weer iets nieuws, een technische verbetering. Afstanden bestaan niet meer, zij worden door het moderne vliegwezen weggevaagd. Men wil zelfs de ruimte gaan veroveren en andere planeten verkennen met de spoetnik, de explorer en de vostok. De moderne techniek dringt binnen in de huishouding van onze gezinnen : elektrisch wasmachien, koelkast, mixer, enz. Wij zijn de meesters van nieuwe, machtige, technische scheppingen waarvan het Atomium een symbool is naast het elektrische rekenbrein en het mechaniek brein. Was de betekenis van de Expo te Brussel de doorbraak van de techniek in het leven van de mens niet ? Wij willen de wereld en de ruimte veroveren maar kunnen ons eigen hart niet meester ! Machtige opgang enerzijds maar ook geweldige neergang anderzijds van fair-play en eerlijkheid, van rechtvaardigheid en eensgezindheid. Onze grote morele armoede ! Menen sommigen niet dat zij « alles » kunnen en beginnen zij niet te geloven dat zij aan zichzelf genoeg hebben en eens zover geen transcendente God meer moeten aanvaarden ? Men waant zichzelf dan « een god in het diepst van zijn gedachten ». Men maakt zich dan als ideaal een humanisme zonder God en een Europa zonder God. Zulk een Europa kan niet duurzaam zijn en heeft geen zin omdat het de verloochening betekent van alles wat ons dierbaar is, godsdienst, geestelijk erfgoed en historisch verleden. Alleen met het besef van onze eigen verantwoordelijkheid en de kennis van ons verleden kunnen wij oordeelkundig meebouwen aan de toekomst.

De vlaamse intelligentia wil niet afgesloten leven van zijn buurvolkeren. Zij wil, door het nastreven van een federale inrichting, haar intrede in het Europa van morgen veilig stellen en renderend maken. Het is ook normaal en vanzelfsprekend dat het vlaamse volk zich wil voorbereiden op de komende Europese federatieve orde. Deze voorbereiding wil zij ernstig zijn, noodzaakt ons tot structuurhervormingen in eigen land, o.m. het wettelijk vastleggen van de taalgrens, de kulturele autonomie, de uitbouw van de regionale economie. Er bestaat een nauw verband tussen het Europees federalisme en het regionaal federalisme, beide zijn elkaars natuurlijk compliment of aanvulling, zo niet vervalt men in een centralistische super-staat waar het absolutisme in een nog veel ergere vorm opduikt ofwel in een ontbinding door particularisme en separatisme.

Waar het Europees federalisme vooral gericht is op het versterken van de Europese solidariteit, het gemeenschapsbesef van de volkeren van Europa ten opzichte van elkaar, streeft het regionaal federalisme naar een grotere zelfstandigheid en opbloei van de minderheden en de volksgemeenschappen en legt vooral de nadruk op hun onvervangbare waarde als de « bouwstenen » voor de nieuwe organische Europese orde. Wij moeten kunnen Vlaming zijn om « goede Europeërs te worden », Vlaming naar het hart en Europeër naar de geest. Reeds in zijn kerstboodschap van 1941 schreef paus Pius XII deze waarheid : « In het domein van een nieuwe maatschappelijke orde, op morele beginselen gebouwd, is er geen plaats voor openlijke of achterbakse verdrukking van kulturele en linguïstische partikulariteiten van de nationale minderheden, voor beperkingen en hinderpalen van hun economische mogelijkheden ».

De jongere generatie discussieert niet meer over natie, staat en vaderland, zij wil niets meer hebben van een staatsnationalisme dat ons de oorlogen van 1870, 1914 en 1940 bezorgde, zij wil een bovennationale gemeenschap van Europese volkeren. Zij beseft dat er in ons denken en doen een omschakeling ten overstaan van het gemeenschapsleven in al zijn werkelijke uitingen moet gebeuren. Méér gemeenschapsgeest en méér gemeenschapszin.

Het komt er nochtans op aan nu aan deze jongeren, concreet, klaar en duidelijk te tonen *waarin* dat nieuwe Europa kan bestaan. « Het blijft waar, dat — om met Troelstra te spreken — de wereld in kringen om ons heen ligt. Wij zijn mensen samen met de mensen om ons heen ; daar veranderen staatsgrenzen niets aan, juist omdat zij veelal willekeurig zijn. Een boer uit Zuid-Limburg zal meer gemeen hebben met zijn collega uit de Haspengouw, Ardennen of Eifel dan met de boer uit Groningen of Noord-Holland ; een mijnwerker uit Kerkrade meer met een « koppel » uit het Rhijnland dan met een dokwerker uit Rotterdam, enz. ».

Het is onmogelijk zich rekenschap te geven van de vraagstukken der Europese éénwording, zonder te stoten op het probleem der vaderlanden » aldus begint prof. dr. H. Brugmans zijn brochure over « Europa en het Vaderland ». Wij zijn inderdaad zo vergroeid met het « nationale » denken, dat wij onwillekeurig alles interpreteren vanuit de nationale sfeer of het z.g. vaderland. En dit dikwijls zeer ten onrechte. Er is bovendien een duidelijk verschil tussen natievorming en staatsvorming, al hangen ze wel samen. De nationale staat, zoals wij hem thans kennen is van recente, soms zeer recente datum, b.v. België (1830-1839), Duitsland en Italië (1870-1871).

« Volk en staat hebben een eigen, van elkaar verschillende functie en geschiedenis en dus ook een verschillende toekomst. Volkeren met hun eigen karakter zijn organisch gegroeid, staten zijn van veel willekeuriger aard (b.v. grenzen van Limburg). Politieke, economische en strategische overwegingen speelden hierbij een rol, niet de natuurlijke groei : de nationale politiek was staatspolitiek. Dit alles raakt het vraagstuk van de Europese éénwording. Zij immers brengt in eerste instantie een functieverhuizing mee in de werking van de nationale staten als administratieve en staatkundige organisaties. De volkskarakters echter, de volkseenheden, de vaderlanden gelijk zij als psychologische en kulturele werkelijkheden zijn ontstaan en blijven bestaan, zullen ongetwijfeld veel minder wijzigingen ondergaan » (1).

Niemand twijfelt nog aan de noodzakelijkheid van één economie, één defensie, één wereldpolitiek voor Europa mits het behoud van de nationale kulturen in plaats van een gelijkgeschakelde eenheidskultuur zoals verder zal worden aangetoond. Op het kulturele terrein blijkt de nationale voorziening en hulp gerechtvaardigd maar verdere decentralisatie en regionalisering is evenzeer nodig. Daarbij zien wij in de geschiedenis dat er met elke stroming een tegenstroming gepaard gaat. Naast het streven naar grotere georganiseerde ruimten onder meer op economisch gebied in de E.G.K.S., Euromarkt en in Euratom krijgt men tevens een inspanning en een actie in de richting van de regionale economie, van de streekzorg, studie en planning (2).

Het is bijgevolg van het grootste belang dat er hier een klaar onderscheid gemaakt wordt tussen : de juridische, politieke, administratieve organisatie in gemeente, provincie, staat en Europese federatie en het kultureel-volkenkundig-historisch organisch gebondene in gezin, buurt, gewest, volk en Europa als kultureleenheid.

(1) F. Erens, *Waar is mijn Vaderland?* De Bronk. September en oktober 1960.

(2) A. Dequae, *Regionalisme en Europese economische gemeenschap*. V.E.V. Berichten, 15 maart 1961.
O. Vanneste, *West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk in de Euromarkt*. V.E.V. Berichten, 15 maart 1961.

In het perspectief van een federatief Europa kan er gestreefd worden naar een samengaan van gewest- en cultuurgemeenschap over de staatsgrenzen heen.

Dit is enorm belangrijk omdat kleine volkeren, ja zelfs afgescheiden volksdelen en cultuurgemeenschappen door dit samengaan hun eigen aard, zeden, godsdienst en tradities veilig kunnen stellen, zij kunnen aldus het gevaar afwenden van de nivellering, van de overheersing en van de slokop van de grote volkeren en hun invloeden. Is de Nederlandse kultuur in Europa niet gescheiden door de grenzen van drie staten ? En aldus schromelijk gehinderd in zijn opbloei ? Frans-Vlaanderen of de Nederlanden in Frankrijk, het Vlaamse Land in België, en Nederland.

Reeds in 't jaar 1953, op het jaarlijks algemeen congres van het Davidsfonds te Leuven, heb ik op dit gevaar voor de Nederlandse kultuur in een zeker verenigd Europa gewezen alsook op de noodzaak van « een gezamenlijke actie » van alle Nederlandssprekenden uit Vlaanderen, Nederland en ook Frans-Vlaanderen, geholpen door hun kultuurverenigingen. Dit voorstel sloot aan bij wat prof. J. Peters uit Nederland schreef : « De wereld zou armer zijn zonder de Europese beschaving, maar Europa zou armer zijn zonder de Lage Landen bi de see en zonder die vloeiende overgang en die bemiddelende functie welke de brug over de Maas (te Maastricht) vervult in de samenspraak der kulturen in deze hoek van onze bedreigde wereld ».

Onze jongeren willen de tijd niet over zich heen laten spoelen of zich vastklampen aan verstarde vormen uit het verleden, zij willen voortdurend interesse betonen voor alles wat een wisselwerking op het gebied van de levensvormen en gedachten uitlokt : contactweken, zangfeesten, gezamenlijke muziek en sportwedstrijden en dergelijke meer. Het Europacollege te Brugge bestemd voor de supra-nationale vorming van de afgestudeerden aan de Universiteiten en ook het Europees Priesterseminarie te Maastricht waar de kandidaten voor het priesterschap één jaar worden opgeleid om daarna opgenomen te worden in een Duits, Oostenrijks of Frans bisdom.

II. DE EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID VAN EUROPA

Het wordt steeds duidelijker voor degene die onz moderne wereld beschouwt, dat er een verschuiving der zwaartepunten plaatsgrijpt. Eerst had er een geografische verschuiving plaats. De Verenigde Staten van Noord-Amerika hebben na de beide laatste wereldoorlogen Europa van een onmetelijke katastrofe gered : aldus liet het Marshall-plan bijvoorbeeld toe dat Europa zich langzamerhand herstelde en door dit herstel kon het juist de mogelijkheid vinden om zichzelf te behelpen. Tegenwoordig verplaatsen de Verenigde Staten het zwaartepunt van hun belangstelling echter meer naar Azië en Afrika.

Europa dat innerlijk nog steeds zo erg verdeeld is, slaagt er slechts zeer langzaam in zich tot één geheel aaneen te sluiten, wat op de U.S.A. dan ook niet meer voldoende aantrekkingskracht uitoefent om in ons continent nog verder hulpmiddelen te investeren. En anderzijds trekken uitsluitend de Aziatische en Afrikaanse landen langs om meer de belangstelling van Amerika tot zich. Ook op economisch gebied treden de toekomstmogelijkheden die Azië en Afrika bieden steeds meer op de voorgrond als een doorslaggevende factor in de economie der Verenigde Staten.

Europa en de rest van de wereld.

Hiermee gaat nu gepaard dat in het Bolsjevisme een innerlijke omwenteling plaatsgrijpt. Men gebruikt in de Sovjet-Unie nog wel de oude formules, maar tegenwoordig schuilt er een gans nieuwe inhoud onder. De staat, of beter een

weinig talrijke groep staatsfunctionarissen, heeft zich in de Sovjet-Unie reeds lang vast geïnstalleerd als kapitalistische uitbuiters. Tegenwoordig gaat de strijd vooral om de deelname aan de leidende kaste van dit geweldig geheel. Voor de grote massa van degenen die uitgebuit worden, wil men echter de ideologie van het Communisme verder ongeschonden houden; als een soort « Ersatzgodsdienst » moet deze ideologie verder « opium voor het volk » blijven. Achter deze façade streeft de leidende kaste er echter naar om de Sovjet-Unie steeds meer en meer in het geheel van de wereldeconomie in te schakelen. Zij rekent er mee dat de vrijemarkteconomie volgens de principes van het dialektische socialisme in een totalitair stelsel zal omslaan en zij beproeft deze ontwikkeling te bespoedigen door alle mistoestanden op een behendige wijze uit te buiten, en aldus aan het Kremlin langs de economische overmacht ook de politieke wereldheerschappij te bezorgen.

De laatste tijd komen de uitnodigingen tot samenwerking vanwege het Kremlin, en ze gaan steeds gepaard met een verwijzing naar de concurrentie-mogelijkheden der U.S.S.R. op het gebied van de atoomoorlog, steeds meer en meer neer op ontwapening en handelsbetrekkingen, waarbij het echter terzelfdertijd ook betere infiltratiemogelijkheden in grote economische gehelen hoopt te verwerven.

In Azië vecht China weliswaar met Moskou om zijn onafhankelijkheid. Naar buiten echter schijnen al de Bandungstaten, Oost-Europa en, langs de Arabische wereld om, ook Afrika, een min of meer gesloten geheel te vormen.

In Afrika neemt deze strijd om het ontwakende continent juist tegenwoordig tragische verhoudingen aan. De internationale machtsstrijd die verband houdt met de blokkade van het Suez-kanaal, heeft het zelfbewustzijn van de Arabische wereld geprikkeld.

De Islam maakt als politieke en religieuze machtsfactor een nooit vermoede vooruitgang op het ganse Afrikaanse continent, daar hij de ziel van de inlander op de juiste wijze aanspreken kan.

Europa echter beproefde in Noord-Amerika zeer lang zijn koloniale overheersing recht te houden en verwekt in het zuiden bij de, in den beginne welwillende inlanders, onuitroeibare haatgevoelens door de ophitsende theorie der rassenscheiding.

De strijd om invloed en om de natuurijsdommen gaat in Afrika dus verder tussen het Communisme, de Arabische overheersing en Europa. Daarbij ontwaakt in Afrika een tot op de spits gedreven nationalisme dat de toekomst van dit continent als voedingsbodem voor een nieuw geestelijk leven in gevaar brengt. Al te lang ploeterde Europa na de beide catastrofale wereldoorlogen verder in de innerlijke verscheurdheid van staatsnationalistische rivaliteiten. Slechts nu spant het zich, onder de invloed van de laatste wereldgebeurtenissen, in om een gemeenschappelijke markt en een atoomgemeenschap tot stand te brengen. Er moet echter nog bewezen worden of deze zwaarwichtige instituten voldoende zullen kunnen redden van de invloed die Europa vroeger op de wereldeconomie uitoefende. Slagen zij er niet in dat te doen, dan loopt ons continent het gevaar tot sateliet der grote economische machten te vervallen.

In ieder geval heeft het reeds zijn vroegere opperheerschappij verloren. Wat wij nu nog moeten trachten te bereiken, is echter ook van zeer groot belang: wij moeten beproeven voldoende sterkte te bewaren door aaneen te sluiten en door bereid te zijn om steeds de verdediging van ons euf op ons te nemen, zodat we onze vrijheid van handelen niet helemaal inboeten.

Economische welstand niet voldoende.

Al deze overwegingen zijn vooral van economische aard: wij zijn immers volledig verweven in het politiek-economisch denken van de nieuwe tijd. Wat

helpen ons echter techniek en economie, wanneer de mens aan innerlijke substantie verarmt en zijn vrijheid verzwakt! Wat nut heeft het, wanneer de dode stof veredelt, de arbeidsplaatsen verlaat maar de mensen gedegradeerd worden tot aanhangsels der machines? Met angst aanschouwen wij de nieuwe technische revolutie die overal in onze wereld religieuze crisissen verwekt, waardoor de mensen hun innerlijk houvast dreigen te verliezen zodat zij ten prooi vallen aan een ware kuddegeest.

Mag de economische welstand alleen voor ons voldoende zijn?

De hoofdredakteur van de Amerikaanse « Saturday-Review », Norman Cousins, stelde eens, hij als vertegenwoordiger van een volk dat de hoogste levensstandaard bereikt heeft, de volgende vragen: Kunnen wij, Amerikanen, onze wereld nog geestelijk vullen? Vervelen wij ons niet dood? En deze verveling houdt hij voor een vijand die veel gevaarlijker is dan armoede en nood omdat zij enkel met geestelijke krachten kan overwonnen worden. Een hoogstaande cultuur, verzorgde kleding en een verzekerd bestaan, betekenen nog geen bescherming tegen innerlijke leegheid. De mensen weten met zichzelf en hun vrijheid weinig goeds meer aan te vangen. En dan kunnen ook televisieapparaten, cinema's en modern confort niet helpen. Daarom valt de idee van een vrije gemeenschap dikwijls lam en bloedarm uit tegenover de dynamische kracht van het communisme en zijn pretentie, een betere wereld op te bouwen. Daarom wordt het tijd om te beseffen dat de moraliteit even belangrijk is als de fysieke gezondheid; daarom is het tijd om zich de dreigende gevaren bewust te worden, om tot het inzicht te komen dat de vervulling van materiële behoeften en wensen niet de enige en ook niet de belangrijkste voorwaarde is van het menselijk geluk.

Draagt Europa ook geen verantwoordelijkheid op andere gebieden? Heeft Europa ook niet de opdracht ontvangen, ten bate van de ganse wereld zekere hogere waarden te redden die Europa alleen dank zij een lange traditie verworven heeft? Europa heeft niettegenstaande de volksverhuizingen en al de er op volgende gebeurtenissen de wezensinhoud van de antieke en de christelijke beschaving ongeschonden doorgegeven en aldus de cultuur van ons avondland gevormd. De door het christendom veredelde natuur werd bestudeerd en uitgepluisd, en slechts daardoor kon zich de techniek ontwikkelen die dan vooral in de U.S.A. vorderingen maakte.

De Westerse mens is de grondlegger van de hedendaagse natuurwetenschappen en van de techniek. Europa heeft zijn eigen conceptie van de menselijke persoon, opvatting die hij in zijn politieke, juridische en sociale strevingen tracht te realiseren. Europa heeft de overige werelddelen ontdekt zonder dat de andere volkeren doorgaans de behoefte voelden Europa te gaan verkennen.

Twintig eeuwen van een door de Kerk steeds opnieuw bezield streven hebben niettegenstaande alle tegenslagen van de Europeaan een mens gemaakt, die tot plicht heeft in andere werelddelen mede te helpen om aan deze een eigen gestalte te verlenen. De technische pogingen van Azië en Afrika alleen reeds zullen nog voor lange tijd een aanvoer van Europese techniekers, ingenieurs, organisatoren en economische pioniers vereisen. In de bedrijfsondernemingen moet de inlandse arbeidersstand zich kunnen steunen op de bekwaamheid en het uithoudingsvermogen van op Europese wijze geschoolde werkkrachten.

De wetenschap kan, zonder de intensiteit van de vorsersarbeid en zonder de zich steeds ontwikkelende vorsingsmethodes van het Westen, nooit de noodzakelijke vooruitgang boeken. Onvervangbaar en voor de ganse wereld toch onontbeerlijk, is de poëtische aanleg van het avondland, die in de loop der tijden door liturgie en kunst ontwikkeld werd. Alle volkeren zullen, ten bate van hun eigen verrijking en vervolmaking, hier steeds opnieuw moeten putten en prikkels moeten gaan zoeken.

Het avondland biedt aan de ganse wereld echter de hoogste waarden, dank zij de actieve en passieve volharding van de christen mens. In de landen die onder de rode terreur gebukt aan, wordt dit dikwijls op een bovennatuurlijke wijze bewezen. Voor het maatschappelijk leven vindt de christen mens immers de diepste grond van deze menselijke gemeenschap in de religieuze verhouding van den enkeling tot de Godheid, en niet alleen in de sociale aanleg van de mens: ieder mens is onze broeder, vermits wij allen kinderen van éénzelfde God de Vader zijn. En daarin alleen ligt de ware reden en grond van de echte menselijke waardigheid. Ons avondland belichaamt in de ogen van de ganse wereld het onaantastbaar karakter van het geweten van de enkeling en daardoor de innerlijke wezenheid van de vrijheid.

Constante waarden.

Ofschoon de uiterlijke vormen van kerkelijk leven schijnen te verzwakken en de massavorming op afschrikwekkende wijze vooruitgaat, toch blijft in het avondland nog de diepere inhoud van dat alles voortleven die er slechts op wacht opnieuw tot leven gewekt te worden en die steeds in staat is verder op te bloeien.

Wij bezitten nog een jeugd bij wie de oude waarden naar nieuwe vormen zoeken. Het probleem van de « half-sterken » kennen wij vooral slechts omdat wijzelf als « half-zwakken » optreden en aldus de jeugd niet kunnen helpen om in deze gistende tijd zichzelf terug te vinden. Abstracte ideologieën zeggen aan de nieuwe generatie niets meer, noch hier bij ons in het avondland, noch ginder aan de andere zijde van het ijzeren gordijn. De drang naar vrijheid, die in Hongarije zozeer tot uiting gekomen is, is juist deze diepere gemeenschappelijke inzet die zich in de toekomst nog verder zal uitwerken.

« De jeugd strijdt voor een nieuwe eenheid van waarden en werkelijkheden: wij mogen haar in deze strijd niet aan zichzelf overlaten » (Friedländer). De moderne mens wil niet meer weten van discussies over de christelijke heilswaarden, hij is bijna onbekwaam geworden om een metafysische gedachting te volgen. Hij heeft voorbeelden nodig, hij heeft levende getuigenissen nodig, en deze alleen zijn in staat de propagandische retoriek van de tegenstander te weerleggen. Hij voelt er nood aan, dat de richtlijnen die zijn leven leiden, voor hem als 't ware zichtbaar worden.

Het Oosten verwierf zijn invloed door aan de zwakken voor te spiegelen dat het hen ter hulp kwam, en daarna maakte het dezelfde tot slaven van het collectivisme. Wanneer wij daarentegen beroep doen op de bereidheid van de jeugd, en wel op een manier die voor haar verstaanbaar is, opdat zij zou medewerken bij de opgave die ons gesteld is, actief en met zin voor verantwoordelijkheid bij te dragen tot de redding van de menselijke waardigheid, dan zal deze jeugd daarin nieuwe impulsen vinden. Deze opgave nu is van geestelijke aard, en niet overwegend van militaire of technische aard. Want een productieve economie of een volmaakte welvaartsstaat alleen volstaat niet om de structuur van een echte volkse ordening op te bouwen. Het komt er vooral op aan de persoonlijke krachten en mogelijkheden tot leven te wekken, in de andersdenkende ook een mens en een evennaaste te zien, die wij niet als een totale vijand verdoemen mogen.

« De mensen zijn meestal beter dan de ideologieën die zij aankleven » (Bischof Spülbeck). In alle kampen zijn er immers nog millioenen die op de een of andere wijze de merktekens Christi in hun wezen bewaard hebben. En al dezen kunnen er toe bijdragen, om de basis van de eenheid der menselijke familie opnieuw tot uiting te doen komen.

Verscheidenheid in de eenheid.

Dat alles onderstelt echter dat wij opnieuw waarde gaan hechten aan het principe der « *verscheidenheid in de eenheid* ».

In het staatkundig geheel zijn de eeuwige en oeroude corporaties arbeidsgelaten en levenskrachten die niet mogen uitgeschakeld worden. In het economisch leven moet het persoonlijk denken, over 't klassenbewustzijn heen, naar een echte zin voor « *partnership* » leiden, en ons eveneens leren er naar streven een waar « *kultuurleven* » mogelijk te maken door de menselijke behoeften met de voorziening in deze behoeften op volmaakte wijze in één klank te brengen. Bij de vorming van Europa nu komt, midden de groeiende dreigementen en buiten de economische aaneensluiting om, reeds langzamerhand een dergelijk denken tot uiting.

Ten opzichte van de koloniale volkeren die zolang door ons uitgebuit werden, heeft Europa een groot onrecht te herstellen. Om de uitbuiting weer goed te maken, is het niet voldoende aan deze volkeren geld en techniek te brengen. De onderdrukten van gisteren moeten volwaardige mensen worden, doordat wij hen in een geest van broederschap helpen en bijstaan bij de uitbouw van hun nieuwe gemeenschappen.

Indien wij het principe der verscheidenheid erkennen, zal ons contact met deze verre volkeren verschoond blijven van de verdenking, dat wij hen willen europeaniseren. Ook de volkeren van het uiterste verre Oosten met hun eeuwenoude culturen en de primitieve volkeren van het Afrikaanse continent moeten opgenomen worden in een groter geheel dat niets vernietigt, maar integendeel alles bewaart, vermits dit geheel slechts bestaan kan doordat de erfenis van alle volkeren der aarde er in opgenomen wordt. Met haatgevoelens ziet de wereld naar ons op, maar terzelfdertijd hunkert zij naar de waarden die wij belichamen. En daarin heeft zij gelijk: Europa is rijker dan het zelf wist.

Al te lang heeft het zijn diepste waarden braak laten liggen en verloochend. In Europa is de substantie van de menselijke persoonlijkheid, die door de eeuwen van langzame groei tot bloei gebracht werd, nog niet gestorven. Een « *persoon* » echter erkent in de evenennaaste ook een « *persoon* » met gelijke rechten en gelijke plichten. Een « *persoon* » weet ook dat hij verantwoordelijkheid draagt tegenover de evennaaste, zelfs als deze een « *verre* » evennaaste is. Een « *persoon* » weet zich in zijn medemens te richten tot de gevoelens waarvoor deze vatbaar is, zodat zowel bij de enkeling als in de schoot der volkerengemeenschappen de sluimerende waarden tot eigen scheppingskracht gebracht worden. Daaruit vloeien concrete doeleinden voort, die wij kunnen volgen zonder op de anderen of op organisaties en verenigingen te moeten wachten. Aan ieder van ons wordt immers de opgave gesteld om in het tegenwoordige tijdperk der « *massa's* » zo goed mogelijk de beschermende eenheid der meest innerlijke elementen van de persoonlijkheid te beschutten en om degenen die bij ons horen in substantiële waarden aan te spreken, zodat de aanleg tot het goede die in elke mens aanwezig is, de aanleg tot het door ieder mens in het bijzonder te verwezenlijken goede, tot ontwikkeling gebracht wordt. En juist door deze wil tot verwerkelijking der waarden kan deze mens dan voor eigen rekening als scheppende mede-arbeider in de gemeenschap zijn rol vervullen.

Dat is dus geen wereldvreemd piëtisme. Gans het naar buiten uit zo imponerende gebouw van onze politieke, economische en sociale organisaties wordt immers slechts gedragen en samengehouden dank zij de levende kracht die uitgaat van kleine kringen van personen die met elkaar geestelijk verbonden zijn. Slechts uit zulk een bouwsel kan de structuur van een gegradeerde volks- en volkeren-ordening ontstaan.

Zo wij buiten al het economische deze kultuuropgave vervullen die in het christendom haar grondslag vindt, zo wij de anderen tot hun beter zelf opwek-

ken, zo wij een brug slaan tussen onze persoonlijke ontplooiingsmogelijkheden en het openbare leven, dan slechts zal Europa ook midden het nieuwe tijdsgebeuren een verantwoordelijkheid dragen kunnen die voor een toekomstige vrede de weg helpt vrijmaken.

Een Europees nationalisme?

De volgende paradox bepaalt tamelijk goed het standpunt van de ware Europeërs, nml. het feit dat zij niet alleen elk imperialistisch nationalisme afwijzen, maar eveneens en vooral om het even welk « Europees nationalisme » afwijzen dat, op het beperkte plan van één werelddeel, tegenstellingen zou oproepen en een oude roemzucht en een nieuwe trots zou kweken. Neen, de militanten van Europa zijn zich ten zeerste van het volgende bewust: de verschillende naties bezitten wel een eigen genie dat zich onderling aanvult, maar toch streven zij alle één universeel doel na en deze universele roeping laat Europa niet toe voor zich alleen aanspraak te maken op hetgeen enkel toebehoort of kan toebehoren aan de ganse wereld. De gewettigde fierheid die de Europese mens voelt omdat hij de vader is van « de mens » kortweg, zou aldus het voorteken en de oorzaak kunnen worden van zijn uiteindelijk verval.

Want hier steekt het sophisme juist de oren op.

Onder voorwendsel dat het nationalisme te veroordelen is, en zoals U zelf wel zult toegeven werd het door de geschiedenis reeds veroordeeld, laat men het nationalisme van de anderen, van de minder geëvolueerden een gemakkelijke prooi worden van zijn eigen universalisme dat over geen verweermiddelen maar ook over geen incorporatie beschikt. En laat men zich als het ware opsorpen door de geschiedenis. Dit is geen overdrijving. Door het bevoorrecht karakter en de waardevolle betekenis van de natie te beklemtonen en dit juist op een ogenblik dat de macht der naties niet meer beantwoordt aan de creatieve bezieling die ze tot stand bracht, door het kunstmatig karakter aan te klagen van het voorbijstreven van de idee « natie », door Europa te veroordelen onder voorwendsel dat het niet een bestaan kent zoals Frankrijk, Duitsland, Engeland, Nederland of Italië, en wie zou dat willen ontkennen?, geeft men impliciet toe dat men er de voorkeur aan geeft de scheppende krachten van het verleden op te hemelen om zich des te beter te kunnen onttrekken aan deze van het heden. En aldus kiest men *in naam* van zijn eigen land, *tegen* zijn eigen land.

Deze dubbelzinnigheid moet dus verdwijnen. Geen enkel echte Europeër denkt er aan het verbazingwekkend mirakel van de naties met hun nationale cultuur te kleineren; niemand droomt er van dat Europa, in een tijdspanne van twintig jaar, de plaats zou innemen van datgene wat aan meer dan twintig generaties een ideaal om voor te leven en te sterven heeft bezorgd. Niemand vraagt dat men de naties zou doen ontwortelen: integendeel, ze moeten zich nog steviger vastzetten op de nationale bodem, want zoals Pierre Emmanuel het uitstekend zegde in: « *Témoignage Chrétien* », is de vrijheid het vermogen om ver te zien terwijl men toch vastgeankerd zit in het blijvende.

Anderzijds echter moet men ophouden met de natie te beschouwen als de hoogste instantie die enkel moet onderdoen voor de idee « mensheid ». Dat ware ongetwijfeld zeer vleidend voor een zo gewettigde eigenliefde. Maar er zijn verschillende etappes in de opgang naar de mensheid: thans geeft de etappe Europa de toon aan: zij is vooruitstrevend, zoals de natie het vroeger was. Zij maakt het heden ondergeschikt aan de toekomst. Het is immers veelbetekenend dat de communisten nu steeds spreken over de nationale onafhankelijkheid.

Men moet de juiste waarde van het nationaal gevoel dat diep ingeworteld is in de natuur van de mens erkennen en waarderen zoals het tijdschrift « *Esprit* »

insinueert in zijn speciaal nummer gewijd aan de nationalismen (Maart 1955). Dat het egoïsme en het onverantwoordelijk optreden van de « kolonistoren » echter bij de inheemse bevolkingen het nationalisme opwekken en ontwikkelen, valt niet te ontkennen. Maar wie zou durven beweren dat de anderen dit nationalisme niet zouden laten opbloeien wanneer zij hetzelfde zouden moeten ondergaan?

Het uur van Europa valt samen met de eeuw van het atoom die gekenmerkt wordt door de ontginning van de ganse planeet, door de planning op wereldschaal en door de volledige onderwerping, ten goede of ten kwade, van de krachten der natuur. Er kan dan ook geen twijfel over bestaan dat de jongeren uit de Europese naties er meer op gedacht zijn hun plaats te behouden midden onze technische wereld met zijn nieuwe en reusachtige afmetingen die thans in wording is, dan dat zij er op bedacht zijn hun eigen nationaal tuintje te bewerken.

Wanneer zij opkijken naar deze toekomst waarin wetenschap en macht de toon aangeven, denken zij onvermijdelijk Europees. In het jaar 2000 nog te bestaan, en te bestaan als echte Fransen, Duitsers, Engelsen, Nederlanders of Italianen, is dat niet een concrete definitie van hetgeen Europa van ons eist?

De Europese jongeren zijn zeker bezield met de wil hun partners van de andere werelddelen te evenaren in de vreedzame verovering van onze wereld. Maar waarom kan dit streven niet gepaard gaan met een sterk bewustzijn van eigen geestelijke rijkdommen en van een *eigen manier* om ze te beleven, verschillend van de « american way of life » of van het conformisme der Sovjets? Waarom zou een dergelijk « Europees nationalisme » niet mogelijk zijn? Of veeleer: hoe zou het mogelijk zijn dat dit nationalisme niet zou tot stand komen?

Een zeker Europees nationalisme zal dus ongetwijfeld groeien uit de wil der Europese landen om ook in de XXIste eeuw hun eigen leven te leven. Men kan het ook aldus uitdrukken: het is mijn plicht te blijven bestaan... zolang ik besta, en mij zelf te zijn tijdens mijn leven.

Dat is onze bestaansreden en ook de reden waarom er Fransen, Duitsers, Engelsen, Nederlanders of Italianen zijn.

Uit de statuten van het V.V.A.

Hoofdstuk II. - Doelstelling en Standpunt

Art. 2. — De Vereniging stelt zich ten doel:

- het vormen van een leidende organisatie op grond van de akademiesche solidariteit in dienst van de Vlaamse Volksgemeenschap,
- de rechtstreekse medewerking van deze organisatie aan de verdere ontwikkeling van de nationale Vlaamse beweging,
- het aankweken en bestendigen van nauwere voeling onder alle Vlaamse intellectuelen,
- het daadwerkelijk steunen van de Vlaamse studentenbeweging in al haar vormen,
- het wegruimen van alle hinderpalen die de vrije ontwikkeling van het Vlaams nationaal leven in de weg staan,
- het mede-opbouwen en ontwikkelen in Vlaanderen van een gave Nederlandse cultuur in al haar levensuitingen.

Art. 3. — Ten overstaan van het Vlaamse vraagstuk neemt de vereniging het volgende standpunt in: erkenning v.h. beginsel dat de Vlaamse volksgemeenschap in volle onafhankelijkheid haar eigen lot moet bepalen.

Voor de praktische toepassing van dit grondbeginsel wordt als minimumstelling vooropgezet de noodzakelijkheid der grondige omvorming van de Belgische centralistische staatsstructuur.

Art. 4. — De vereniging staat op kristelijke grondslag. Zij staat buiten alle partijpolitiek.

Benelux en Ideaal Realism

door M. Van Schelvenhoeve

Aan alwie zich bezint over de huidige toestand waarin zich ons Nederlandse Volk bevindt, dringt zich het feit op van een nooit gekende versplintering en verspreiding van wegen en middelen en pogingen, in bewegingen en blaadjes en kranten, organisaties en komiteiten, die alle, afzonderlijk beschouwd, met de meest edelmoedige inzichten zijn bezielde. Deze versplintering is hoofdzakelijk het gevolg van de schandelijke, mensonterende repressie maar ook van het gemis aan een bundelende en ordenende alzijdige doktriene en van het ontbreken van de zo nodige aanpassing van ons Nederlands volksleven en volksbeweging, aan de nieuwe, allesbeheersende tijdgegevens. Oud en Nieuw lopen hopeloos dooreen. Verouderde en nieuwe gegevens vormen een onontwarbaar kluwen.

Er bestaan tal van Vlaams-Nationale, Groot-Nederlandse, Dietse, Europese bladen en organisaties, waarvan sommige koppig konservatief doorgaan alsof er niets veranderd is sedert de laatste oorlog, terwijl andere werkelijk rekening willen houden met de zo belangrijke nieuwe gegevens. Er is, Goddank, geen gemis aan idealism, er is een onrustwekkend gemis aan realism, er heerst geestesverkalking en een manie voor een fatsoenlijk alibi bij de ouderen. Er moet niet iets veranderen, het totaalbeeld van ons leven moet veranderen, willen wij de belofterijke levensdrang van onze aantredende jeugd een kans geven.

Feit is dat sedert het einde van Wereldoorlog II, verreichende en allesoverkoepelende nieuwe gegevens een gans nieuw levenskader aan de toekomst van ons Nederlands opdringen. Onder de druk van het spel van de grote Wereldmachten kan Europa zich alleen verder handhaven en doen gelden als het zich omschept tot een eenheid voor zijn bescherming, verweer, economie en beschaving.

Ander feit is dat het kolonialism van de Europese landen definitief tot een eind is gekomen. Europa is op eigen krachten aangewezen en moet er een maximum uithalen. Dit kan alleen in het Europa der volkeren, der natuurgemeenschappen.

Derde feit is dat, in het Nieuw Europa, de Kleinere Europese Staten zich in de toekomst alleen nog kunnen doen gelden t.o.v. de Grotere Europese Staten indien zij, waar mogelijk, tot een geheel aaneensluiten en als een geheel optreden. Romantische verzuchtingen over soevereiniteit spelen hier geen rol.

Deze nieuwe harde realiteiten liggen helemaal in de lijn van de mensheidsgeschiedenis. Zij ontwikkelen zich in een zo vlug en overrompend tempo dat zij de onmiddellijke, grijpbare toekomst bevatten en het levenskader van onze aantredende jeugd, die een realistische jeugd is in al haar geledingen. Wil onze oude generatie blind blijven en geen rekening houden met deze nieuwe allesbeheersende wereldgegevens, dan kan ze naar fatsoenalibis uitzien, maar dan verwijderd zij zichzelf, onverantwoord, van de nieuwe jeugd, die geen jeugd is van nozems maar een ondernemende jeugd, die geen tijd heeft voor achteruitkijkerij en zonder Verleden-dienst, beslist en geestdriftig « Vooruit »! in haar groene levensvlag heeft geschreven. De Nieuwe Jeugd heeft de sprong naar het nieuwe Europa gedaan, om haar plaats in te nemen en haar onmiddellijke toekomst veilig te stellen. Van de oudere generatie verwacht zij een begrijpende glimlach en verlangt zij ideaal realistische leiding in dit « Vooruit », het « Vooruit » van ons Nederlandse Volk.

Wat betekent dit voor ons Nederlandse volk ?

Ons nieuw grondgegeven is : een aaneensluitend kompleks, waarvan de drie samenstellende Staten (Be-Ne-Lux) alleen gezamenlijk hun voortbestaan, hun kulturele en stoffelijke belangen kunnen verdedigen en ontwikkelen in een éénwordend, verjongd Europa ; een integratie, die haar oorzaak en goede reden heeft in een nieuwe wereldtoestand van de wereldgrootmachten.

De regeringen van de drie samenstellende Staten hebben Benelux gesticht als een vanzelfsprekende noodzakelijkheid. Benelux ontstond echter niet als een zelfstandige, afgesloten eenheid maar als integrerend deel van het nieuw Europa. Even vanzelfsprekend zijn voor die Staten de gevolgen t.o.v. hun soevereiniteit. Hun leger, hun economie, diplomatie, wereldpolitiek enz. worden geïntegreerd in de Europese. Met of zonder grondwet, het België van 1830, het onafhankelijke, bestaat niet meer.

Rijksnederland en België verloren definitief hun rijke koloniën. Met of zonder grondwet Nederlands Indië en Belgisch Kongo bestaan niet meer. Natuur is sterker dan goed georganiseerd mensenwerk. Thans is het Nederlandse Volk in Benelux op zich zelf aangewezen en kan het uit eigen wezen en eigen volkskracht zijn eenheid en zijn hernieuwd, volwaardig leven bewust herscheppen en in het Europa der volkeren zijn stoffelijke en geestelijke volkstoe-komst tegemoettreden.

Benelux en Nieuw Europa zijn alleen voor moedwillig blinden zinledige woorden. Samen zijn zij de nieuwe, belofterijke werkelijkheid voor onze jeugd en het is hoogtijd dat onze oudere generatie deze nieuwe werkelijkheid in hart en mond draagt en in heel haar denken en aktie opneemt.

Wat betekent dit alles in de ontwikkeling van onze Vlaams Nationale Beweging in de Zuidelijke Nederlanden ... sedert 1830 ?

Vóór de Wereldoorlog II, onder druk van Van Severen, splitste zich de Vlaamse Nationale Beweging in twee vinnig elkaar bestrijdende richtingen : de Dietse en de Vlaams Nationale. In zijn laatste Marsrichting, zijn sprong naar Benelux, was Van Severen volkomen realistisch. Idealistisch was Van Severen, waar hij met die sprong bedoelde een statengeheel te scheppen, waarin het Nederlandse volk feitelijk zijn eenheid zou terugvinden, en als overgrote meerderheid zijn volkspersoonlijkheid zou kunnen realiseren, beschermen, bewaren en geestelijk en stoffelijk ontwikkelen tot wat hij noemde : een prinsenvolk. Van Severen was een man van geloof : hij geloofde in de diepere krachten van zijn volk en in de mogelijkheid dit doel te verwezenlijken. Van Severen was de enige leider, die in Noord en Zuid en ook in Wallonië met eerbiediging van ieders rechten, geestdriftige aanhangers vond voor zijn doelstelling. Wie heeft deze leider doen vermoorden ? Niet de Vlamingen, ook niet de Walen.

De grote moeilijkheid voor Van Severen was : de Staten, met hun gezamenlijke Staatsmacht, tot een stevige, uiterlijke eenheid te binden.

De naoorlogse roeping van Europa ruimde deze moeilijkheid op waar Benelux ontstond als een vanzelfsprekende en dwingende noodzakelijkheid. Aldus zorgde de geschiedenis zelf voor de ideale oplossing van het schijnbaar onverwezenlijkbaar gedeelte van het program van Van Severen : de nieuwe Dietse Staat, zoals de geschiedenis het Dietse Rijk, als Koloniaal Rijk, opruimde. De geschiedenis ruimde eveneens het Staatselement van het politiek anti-Belgisch Vlaams Nationalisme n.l. door de onmogelijkheid van een zelfstandige Staat Vlaanderen. Wij weten dat juist de vorming van een Dietse Staat bij Van Severen, en de vorming van een Zelfstandige Staat Vlaanderen de hoofdoorzaak was van de strijd tussen de twee richtingen. Ook dat is een belangrijk

nieuw gegeven ! want dit legde de weg wijd open voor de volledige oprechte samenwerking van alle strijders voor de ideale realiteit : het heropwekken in Noord en Zuid, in het voor allen aangenomen Benelux, van het bewustzijn van de Nederlandse volkspersoonlijkheid in de aantredende Nederlandse Jeugd en het gezamenlijk beleven ervan in een geest van volkse samenhang.

Voor de jeugd, een opgave om van te dromen.

Wat wordt — binnen deze feitelijke, uiterlijke hereniging van het overgrote deel van het Nederlandse Volk in Benelux — *de roeping van de historisch van elkaar weggegroeide en van elkaar weggeleefde volksdelen in Noord en Zuid ?*

1. in Zuid (de Vlaamse terminologie is een politieke Belgische terminologie, die wij hier gebruiken, hoewel het Vlaamse Volk geen natuurgegeven is) :

Het is een feit en realiteit dat de Vlaamse Nationale beweging in België in haar politieke bedoelingen en actie geconditioneerd is en blijft door de unitaristische staatsstructuur, die oorzaak is van de stelselmatige anti-Vlaamse politiek van de eenheidsstaat België. Dit unitarisme draagt in zich de wensdroom van de Fransman Charles Rogier : « rejoindre notre grande patrie, la France », en is het wapen en de erfenis van de collaborateurs met het Frankrijk der Revolutie, wier leuze geworden is « la Belgique sera latine ou ne sera pas ». Generatie na generatie wordt dat unitair wachtwoord doorgegeven, onafgebroken sinds 1830, door de ontaarde Vlamingen, de bastaard Vlamingen, z.g. franskiljons. Deze collaborateurs zijn het, niet de nationale Walen, die misbruik maken van de unitaire staatsstructuur, van al de Staatsinstellingen, van al de Staatsmacht in leger, administratie, gerecht, diplomatie, geldwezen, onderwijs, hof en kerkelijke overheid om hun bloedeigen volk te verbasteren. Zij zijn het die dorp na dorp van hun volksgrond wegekopen, dorp na dorp verbasteren langs de weg der faciliteiten om, die de verbasteringspest verspreiden in stad na stad. Zij zijn het die, als rijke kaste, bisschoppen vinden om de taalfaciliteiten tegen alle kultuurverenigingen in uit te breiden tot in de parochiekerken van stad en zee kust. Welk volk ter wereld, dat nog een greintje zelfrespect bezit, zou dat dulden ? ! Zij zijn Vlaanderens kulturele schande. Eindeloos is het leed, de vernedering en schade, welke die ontaarden aan hun volk en volksgenoten, in België's naam, hebben aangedaan. Zij zijn de werkelijke grafdelvers van België. Zij zijn de opruiers van de Walen tegen de Vlamingen. Deze verloochenaars van hun Volk behoren niet bij de Vlamingen, die zij verachten en de rug toekeren ; zij behoren niet tot de Walen die hen misprijzen. Zij zijn niemand onder de volkeren. Onlangs nog gaf prof. Perin, een volbloed Waal, aan een ontaard Vlaming, die pleitte voor Franse faciliteiten, het striemend antwoord : « het moet een schande heten als een elite zich door een taalmuur afscheidt van het volk, waartoe hij natuurlijkerwijze moet behoren ».

De Vlaamse Nationale beweging, met al haar strijdorganisaties, al haar kultuurverenigingen (die door de schuld van de bastaard-elite eveneens afweersformaties zijn), al de aktie-komitees, hebben meer dan de handen vol in deze strijd voor volksgraafheid tegen de dagelijkse, uitdagende aanval op de volksziel en de volksbelangen op alle levensfronten. Honderd en dertig jaren geduld en strijd hebben waarachtig overvloedig bewezen dat Vlaanderen alleen zijn rust en recht in zijn volksheil kan en zal vinden in het vervangen van het unitarisme van 1830 door een staatsstructuur, die uitdrukking is van de Vlaams-Waalse werkelijkheid, waarin Vlamingen en Walen struktureel erkend worden, in graafheid zich zelf zijn, waarin Vlamingen en Walen hun lot in handen nemen, meester zijn in eigen huis, niet volgens de misleidende grendelformule

van gelijkheid, — de nieuwste en gevaarlijkste uitvinding van de bastaard-Vlamingen in de unitaristische partijen — maar volgens het natuurrechtelijk en gezond-verstand beginsel van « aan ieder het zijne ».

In een federaal België, dat voorgestaan en geëist wordt én door de Nationale Vlamingen én door de Nationale Walen is er voor de bastaard-Vlamingen geen plaats meer en geen verdere officiële gelegenheid om hun gestook van faciliteiten voort te zetten. Ze zullen verdwijnen en hopelijk terugkeren in de schoot van hun volk, zoals vele onder hen dat deden onder Van Severen. Met hen zal de twist ophouden en de eeuwige, vernederende grieventrommel elke dag in alle kranten en spreekbeurten kunnen verwezen naar het oud ijzer. Immers in de federale staatsstructuur van België in Benelux (geen nieuwe wijn in oude zakken) zullen de eigen wetten de graafheid en ontwikkeling van beide Volksgroepen, Vlamingen en Walen, zoals dit in Zwitserland normaal het geval is. In een federaal België zullen Vlamingen en Walen elkaar als vrije, nationale persoonlijkheden de hand drukken en samenwerken tot beider heil. Manlijke mannen vragen geen faciliteiten en grendels en wensen niet te leven als luizen op het volkslichaam.

2. In Noord :

Tegelijk moet, in Benelux, Rijks-Nederland nu bewust gemaakt worden van zijn natuurplecht van volkssolidariteit met Zuid-Nederland en Zuid-Vlaanderen, van zijn plicht van meelevens met de heerlijke strijd van hun volksgenoten in het Zuiden voor de Nederlandse volksgraafheid en van zijn roeping om de kulturele integriteit van de Nederlanden alzijdig te herstellen. Er bestaan bv. geen belgische kunst en letterkunde, omdat er geen Belgen bestaan in België, alleen Nederlanders en Walen.

Met deze kulturele integratie is reeds een lofwaardig begin gemaakt op goevernementeel vlak onder het stuwend en effectief initiatief van pioniers als Dr. M. van Haegendoorn en Juliaan Kuypers. Dit bewijst dat de verbondenheid der Beneluxstaten een gunstig veld en kader schept voor een vruchtbare werkatmosfeer.

Wij zijn echter overtuigd dat dit voorbeeldig initiatief van uitwisseling op goevernementeel vlak onvoldoende, bloedloos en zielloos zou zijn, als het niet geworteld is en regelmatig gevoed wordt door al de levensbronnen van onze Nederlandse Volkspersoonlijkheid en gedragen door de volksopinie.

Deze volksgeest en levenseenheid ook boven-goevernementeel te zaaien voor een herboren en hernieuwd leven, een intensieve levensaktiviteit in heel het volk op te wekken, te doen gedijen en stuwend naar een nieuwe toekomst in het Benelux van Nieuw-Europa, is een zware maar lieve roeping, die wij erkennen ten opzichte van de levenskrachtige nieuwe generatie van ons Nederlandse volk. Het is een zegen te leven in een nieuwe tijd, zwanger van grote toekomstmogelijkheden. Met de gezamenlijke inzet van onze liefde, van al onze krachten, van een trouw idealisme en tegen alles in bewaard geloof en Godsvertrouwen van voorbije generaties, maar ook van het gezond realisme van de nieuwe volksjeugd, die wij in massa zagen opstappen in de tweede mars op Brussel, wensen wij, ouderen, onze steke te staan.

In alle zware tijden beschikte Vlaanderen over een kultureel en strijdleidend weekblad : Vlaanderen, Jong Dietsland, Jong Vlaanderen, enz. Ze hebben hun taak volbracht en keren niet terug. We weten dat onze beste oudere krachten werden lamgelegd en omzeggens werden uitgeroeid. De nood aan een Benelux-weekblad, met een inhoud en titel die beantwoorden aan de nieuwe gegevens in het nieuwe kader, is een opperste nood. Een algemeen, alzijdig kultuurblad, waarin de leiding van onze jeugd vrij en vrak aan 't woord komt, tegelijk strijdblad met open vizier, is een dringende noodzakelijkheid.

Help U zelf, zo helpe U God !

Memorandum van Vlaamse vooraanstaanden

Een groep van vooraanstaande Vlamingen heeft een memorandum opgesteld, dat overhandigd werd aan de koning, de eerste-minister en een aantal eminente persoonlijkheden van het land.

Het memorandum is opgevat als een stellingname van niet-politieke vooraanstaanden, en houdt zich buiten het terrein van de politieke vormgeving die de taak is van regering, parlement en partijen.

Werden niet tot de ondertekening uitgenodigd : a) politieke mandatarissen (tenzij hun hoofdfunctie elders gelegen is, b.v. in de leiding van een sociale organisatie) ; b) hogere ambtenaren in centrale instellingen en provinciegouverneurs ; c) hogere ambtenaren van supra-nationale instellingen ; d) leden van de sekuliere of reguliere geestelijkheid.

De ondertekening is gebeurd in persoonlijke naam maar met vermelding van functie, ten einde het Franssprekende publiek beter over de ondertekenaars te informeren. De tekst luidt als volgt :

De problemen in verband met de betrekkingen tussen de Vlaamse en Waalse gemeenschap brengen thans de grondvesten zelf aan het wankelen van een eeuwenoude koëxistentie en zeker van het politieke en sociale bestel die de basis waren van de Belgische Staat. Een billijke oplossing dringt zich op. Een ontspanning in de geesten schijnt heilzaam en noodzakelijk.

De ondergetekenden, die behoren tot diverse professionele, wereldbeschouwerlijke en politieke kringen wensen op vrijmoedige wijze voor hun Franstalige landgenoten de Vlaamse aspiraties uiteen te zetten.

De Vlamingen wensen dat de Franstalige Belgen akte zouden nemen van de geestelijke, kulturele en sociale vernieuwing van Vlaanderen die zich tijdens de jongste halve eeuw voltrok. Deze hernieuwing wordt zowel bekroond als gestimuleerd door de recente economische expansie. De toekomst van de Vlaamse gewesten schijnt thans verzekerd te zijn en te berusten op gezonde en duurzame geografische en industriële grondslagen. De Vlaamse emancipatie is een verworvenheid, die voor ogen moet gehouden worden door allen die eerlijk en met open blik willen bijdragen tot de hernieuwing van het Belgisch bestel dat op vele gebieden nog immer aan de Franstaligen feitelijke voorrechten en voorrang verleent.

Het Vlaamse land streeft naar zijn integriteit op het gebied van taal en cultuur, en dit op een basis van gelijkberechtiging en wederkerigheid met het Waalse land. Het heeft dit streven overigens gemeen met alle taal- en cultuurgemeenschappen waar ook ter wereld, en in het bijzonder met het Waalse land dat er steeds prijs heeft op gesteld angstvallig zijn eigen integriteit te verdedigen.

De Vlamingen wensen dus dat er een einde zou gemaakt worden aan iedere verfransingspolitiek. Deze houding sluit generlei vijandigheid in ten overstaan van de Franse taal, waarvan de kennis nog vrij verspreid is in het Vlaamse landsgedeelte. Deze kennis heeft echter niets gemeen met de invoering of het behoud van een stelsel van tweetaligheid dat de Walen voor hun eigen gemeenschap krachtadig afwijzen. De Franstaligen die zich metterwoon in het Vlaamse land vestigen moeten aanvaarden zich geleidelijk in de Nederlandse cultuur te integreren, zoals de Vlamingen die zich in het Waalse landsgedeelte vestigen zich de Franse cultuur eigen maken. Deze verplichting is niet ingegeven door dwangzucht, maar door de eerbied voor de gemeenschap waarin deze personen zich uit vrije keuze komen vestigen.

In dezelfde lijn verlangt de Vlaamse gemeenschap dat een einde zou gesteld worden aan het regiem van systematische verfransing van de in de hoofdstad verblijvende Vlamingen, waar sedert meer dan een eeuw een zogezegde vrijheid van taalkeuze ongedaan wordt gemaakt door een eentalige inrichting van bestuur en onderwijs, en door een reeks sociale en materiële drukkingen. Deze verfransing ontnemt aan de hoofdstad haar karakter van centrum en nationaal ontmoetingspunt van een land dat 58 % Vlamingen telt.

Ten slotte vordert de Vlaamse gemeenschap een proportionele deelneming der Vlamingen aan alle activiteiten van het land, en dit op ieder plan waar beslissingen genomen worden, zowel in de openbare als in de partikuliere sektor.

Deze deelneming is uiteraard rechtvaardig, en ligt in de lijn van de algemene tendens naar demokratizering. Zij zou de gelijkheid en wederkerigheid tot stand brengen tussen de twee delen van een land, dat slechts kan winnen bij de valorizering van het menselijk potentieel van al zijn streken.

Integriteit inzake taal en cultuur, stopzetting der verfransing, in de eerste plaats te Brussel, en proportionele deelname aan het leven van het land, lijken ons de basiswaarden voor een nieuwe regeling van het vreedvol samenleven van de twee gemeenschappen in ons land. Het komt ons uiterst dringend voor dat de Franstaligen deze noodwendigheden zouden beseffen, en dat aldus een einde zou komen aan de misverstanden en vooroordelen, die grotendeels te wijten zijn aan een ontoereikende voorlichting over de werkelijke aspiraties van het Vlaamse land.

De Vlamingen streven generlei overheersing van de Walen na. Integendeel, zij verklaren zich bereid samen de wederzijdse waarborgen te onderzoeken.

De ondergetekenden hopen dat deze openhartige en klare uitspraak een verhelderende invloed zal uitoefenen en dat zij het redelijk inzicht zal bevorderen bij hen die een rechtvaardige oplossing zoeken voor de thans in volle scherpte gestelde problemen.

Alfabetische lijst der ondertekenaars

Eduard Amter, hoofdsekretaris van het Davidsfonds ;
Karel Aubroeck, voorzitter van de Koninklijke Akademie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten ;
Jan Baert, directeur van « Het Belang van Limburg » ;
Antoon Bréyne, directeur, hoofdredakteur van « De Nieuwe Gids » ;
Henri Cappuyns, voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond, afgevaardigde-beheerder, directeur-generaal van de N.V. Gevaert Photoprodukten ;
Lode Claes, sekretaris-generaal van de Economische Raad voor Vlaanderen ;
Louis Claeys, industrieel te Zedelgem ;
Hugo Claus, letterkundige ;
Fernand Collin, voorzitter van de N.V. Kredietbank ;
Nathalis De Bock, nationaal sekretaris van het Algemeen Belgisch Vakverbond ;
Y. De Brouwer, beheerder van het Vlaams Economisch Verbond ;
Mevr. Marie-Thérèse Dergent, nationale voorzitster van de kristelijke Arbeidersvrouwengilden ;
Albert De Smaele, directeur van « De Standaard » ;
Piet De Somer, wetenschappelijk adviseur van de Katholieke Universiteit te Leuven ;
Cyriel De Swaef, voorzitter van de Nationale Arbeidsraad ;
Octaaf Engels, ere-voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond ;
Gustaaf Erauw, afgevaardigde-beheerder van de Vereniging voor Economie ;
Marnix Gijsen, letterkundige ;
Karel Goddeeris, voorzitter van het Verbond van Vlaamse Academici ;
René Goris, voorzitter van de Federatie der Katholieke Werkgevers ;

Frans Grootjans, directeur van « De Nieuwe Gazet » ;
 Georges Hebbelinck, hoofdredakteur van « Vooruit » ;
 Corneel Heymans, professor emeritus aan de Rijksuniversiteit van Gent, Nobel-prijswinnaar ;
 Carlos Hoof, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent ;
 Rafaël Hulpiau, voorzitter van het Algemeen Christelijk Werkersverbond ;
 Jozef Keuleers, eerste adjunct-sekretaris van het Algemeen Christelijk Vakverbond ;
 Paul Knapen, voorzitter van de Kultuurraad voor Vlaanderen ;
 Julien Kuypers, ere-gevolmachtigd minister voor Internationale Kulturele Betrekkingen, voorzitter van de raad van beheer van de Belgische Radio en Televisie ;
 Max Lamberty, algemeen voorzitter van de Stichting Lodewijk de Raet ;
 Pieter Lambrechts, prorektor van de Rijksuniversiteit te Gent, algemeen voorzitter van het Willemsfonds ;
 Albert Maertens, directeur van « Het Laatste Nieuws » ;
 Lucien Massart, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent ;
 Louis Meerts, hoofdredakteur van « De Gazet van Antwerpen » ;
 Renaat Merecy, directeur der rijkslagere- en -middelbare normaalschool te Lier ;
 Adolf Molter, directeur-generaal van « De Volksgazet » ;
 Fernand Monchy, nationale voorzitter van het Nationaal Christelijk Middenstands Verbond ;
 Arthur Mulier, ere-voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond ;
 Achilles Mussche, voorzitter van het Vermeylenfonds, voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Letterkundigen ;
 Maurits Naessens, ere-voorzitter van de Vereniging voor Economie ;
 Paul Nicolai, voorzitter van het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw ;
 Pol Provost, afgevaardigde-beheerder van de N.V. Kunstwerkstede Gebroeders De Coene ;
 Gerd Schmook, letterkundige ;
 Dore Smets, voorzitter van de Algemene Centrale van het A.B.V.V. ;
 Georges Smets, professor aan de Katholieke Universiteit te Leuven, oud-voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Akademie van België ;
 Baldewijn Steverlynck, erevoorzitter van het Vlaams Economisch Verbond ;
 Herman Teirlinck, letterkundige ;
 Michiel Van de Kerckhove, lid van de raad van beheer van de Belgische Radio en Televisie ;
 Frans Van den Bergh, industrieel te Turnhout ;
 Paul Vandenbussche, directeur-generaal van de Belgische Radio en Televisie ;
 Maurits Van Haegendoren, voorzitter van de Stichting Lodewijk de Raet ;
 Frans Van Mechelen, voorzitter van de Bond der Grote en Jonge Gezinnen ;
 Karel Van Tyghem, voorzitter van de N.V. Bank van Roeselare en West-Vlaanderen ;
 Hans Van Werveke, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent, ere-algemeen voorzitter van het Willemsfonds ;
 Adriaan Verhulst, algemeen sekretaris van het Willemsfonds, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent ;
 René Victor, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent, oud-stafhouder van de Balie van Antwerpen ;
 André Vlerick, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent ;
 Gerard Walschap, letterkundige.

De Onderlinge Ziekenkas

Mutualiteitsvereniging voor Vrije Beroepen
 Wettelijk erkend bij Koninklijk Besluit van 20-10-1953
 Telefoon : 38.49.48 — Postcheque : 4402.75

De Onderlinge Ziekenkas werd gesticht door en voor de vrije beroepen.
 De Onderlinge Ziekenkas omvat volgende diensten :

A. DE GEZONDHEIDSDIENSTEN :

verlenen aan de leden en hun gezin dezelfde voordelen en tussenkomsten als deze voorzien voor het Regentsbesluit van 21 maart 1945 betreffende de verplicht verzekerden.

Bijdrage :

voor alleenstaanden 180 fr. per maand
 voor gezinshoofden 230 fr. per maand
 voor schoolgaande kinderen van 17 tot 25 jaar en inwonende ascendenten wier maandelijks inkomen 2.000 fr. niet overtreft 50 fr. per maand.

B. DIENST DER VERGOEDING BIJ VOLLEDIGE WERKONGESCHIKTHEID ten gevolge van ziekte en ongeval.

De vergoedingen worden uitgekeerd van de 21^e dag der werkongeschiktheid af.

REEKS E. maandelijks bijdrage 85 fr.

dagelijkse vergoeding : 300 fr. per werkdag gedurende 5 maanden + 10 dagen.
 100 fr. tot de ouderdom van 64 jaar voleind.

REEKS F. maandelijks bijdrage 170 fr.

dagelijkse vergoeding : 500 fr. per werkdag gedurende 5 maanden + 10 dagen.
 200 fr. tot de ouderdom van 64 jaar voleind.

REEKS G. maandelijks bijdrage 225 fr.

dagelijkse vergoeding : 500 fr. per werkdag gedurende 2 maanden + 10 dagen.
 700 fr. per werkdag gedurende de drie volgende maanden.
 400 fr. tot de ouderdom van 64 jaar voleind.

REEKS H. maandelijks bijdrage 275 fr.

dagelijkse vergoeding : 700 fr. per werkdag gedurende 5 maanden + 10 dagen.
 400 fr. tot de ouderdom van 64 jaar voleind.

OUDERDOMSGRENS voor aanvaarding 40 jaar.

WACHTTIJDEN voor gezondheidsdiensten en vergoeding voor werkongeschiktheid 6 maanden ; kraamfonds 10 maanden.

Bijdragen te storten maandelijks, per trimester, per semester of per jaar. Ze mogen van het bedrijfsinkomen afgetrokken worden.

SLUIT AAN BIJ DE ONDERLINGE ZIEKENKAS Markgravellei 26, te Antwerpen

Desgewenst komt een afgevaardigde aan huis inlichtingen verschaffen.

HET BESTUUR :

de Sekretaris,
 Dr R. Roosens.

de Voorzitter,
 Dr J. Van Reeth.

Ondervoorzitters,

Dr P. Timmermans.

Apot. M. Raeymaeckers.

Dr A. Corthouts, Mter E. Daeseleire, Apot. J. De Decker, Dr J. Goovaerts, Dr A. Huybrechts, Dr R. Luyten, A. Kengen mondarts, A. Saen Architect.